

Ewald Eichhorn

1

Suure Keisri-herra ja Senati-kohto Ukas.

34 089

Nr. 37. Ukas üllema Senati poolt. Üllema wallitseja Keisri kässo peäle laskis üllema Senati-kohtus ennesele etteseada: 1) Seestpiddiste tallituste Ministri kirja Nr. 3978, mis nenda käib: Kindralkubberneer ülle Liwi-, Gesti- ja Kurama on ühhe kirja sees temmale, se on Ministrile ülle seespiddiste tallituste, kus sees temma nimmetab, et, kui temma Baltikubbernemangude wallitusse ammeti peäle on hakkanud, üllema Wallitseja Keisriherra on temmale üllemaalt tähhendanud sedda tarwis ollewad, et nende selle ma sees ellawatte tallopoiade ellamisse ning ollemisse seadussed peawad nisugguse kindla pohja peäle raiatud sama, mis neid kaitsewad moisawallituste melewalla eest — üht kirjaprowi saatnud sest, kuidas Ma koggoduste tallorahwa seadus Balti Kubbernemangude sees woiks olla, pärrast sedda, et temma selle asja polest on Balti Kubbernemango moisnikude seltsiga kokkoräkinud. Pärrast sedda, kui sesinnane kirjaprow sai läbbiwadatud, ja pärrast sedda, kui hõlega sai ärraarwatud ni hästi need arwamissed, mis Kindralkubberneer olli saatnud, kui ka need tähhelepannemissed, mis moisnikkude selts olli ettetonud: siis on temma, se Minister ülle nende seespiddiste tallituste ärratunnud, et sesinnane kirjaprow, mis Baltikubbernemango tallopoiadelle üht kindlat koggokonna wallitsemist kättetoob, on nendele suremaks kasuks, kui need seadmissed, mis seie male on olnud. Siis on temma nüüd keige nende peapunktidega rahhul olnud, mis Kindralkubberneer on otsego selle kirjaprowi alluseks pannud, muud kui sedda on temma weel heaks arwanud, et monni asji saab weel ümbertehtud selle kirjaprowi sees, ja on siis omma nouandmist selle asja polest ning ka sedda kirjaprowi Balti kommittele etteseadnud. Pärrast selle nouandmisse lugemist, ning pärrast sedda, et hõlega on läbbiarwatud sanud se temmast kui Ministrist ettepanud kirjaprow, Balti kubbernemangude Makoggokonna seadussest, on Balti kommitte ka heaks arwanud, omma poolt monned punktid ümbertehtu ning täiema korra peäle seada, ning on nouuks wõtnud, seddasamma Balti kommitte polest parrandud kirjaprowi, ning ka sedda Kommitte päwaramatut keige üllema Wallitusse filmi ette mahhapanna, ja ühhel hobil üllema rigi Wallitusst palluda, et nemmad se peäle lubba annawad, et sesinnane kässoseadus pärrast selle aasta süggise põllo-tõde lõppetamist, se on sel 1. Oktobri ku päwal 1866 woiks siise seatud sada, ja et se olgo eestotsa kuu aasta aia peäle, nendawisi, et Kindralkubberneer nende selle aia sees sadud andmiste järrele enne selle termini lõppetust woiks ommad arwamissed selle asja pärrast etteseada, ja et siis alles sesinnane kässoseadus, keige nende ümbermuutmistega, mis näitawad ärrakatsumisse järrele kasjollitud ollewad, saaks selle kinnitud korra järrele seaduse asjades polest wiimseks kinnitusseis

etteseeatud. Sesinnanane Baltikomitee noupiddaminne on sel 19 Webruari ku päwal s a keige üllema Wallitsusse polest heaks arwatud sanud, ja on siis Keisriherra selle Komitee päwa ramato peäle omma käega kirjotanud: „ärratäita“, ja selle seadusse kirjaprowi peäle: „töeks tehha“. Sellefinnatse keigeüllema tahtmissse täitmisseks, mis ka ühhel hobil on Kindralkubbernerile ülle Liwi-, Gesti ja Kurama teada antud, sadab temma, Minister ülle seestpiddiste tallituste, wallitsewa Senati kohtule üht Kopia sest keigeüllemalt heaks arwatud Makoggonna seadusse kirjast se peäle, et sago ettewoetud, mis tarwis tulleb, et sesinnane seadminne saaks pärris seadusseks finnitud. Ja 2) üht Kopia sest keigeüllemalt heaks arwatud kirjaprowist Makoggonna seadussest.

R ä s t u d Sest keigeüllema Keisri käsjust, kus olgo ka weel liggi pantud üks Eksemplar sest kirjaprowist Makoggonna seadussest Balti Kubbernemangudele, et sedda teada saaksid ning woiksid sedda ärratäita need, kelle kohta se putub, Keiserlikko kõrgusselle Kaukasusse Wallitsejale, Ministridele ning üllemattele isseärranis jaude ülle, teistele Ukside läbbi, ning jälle teistele Kopiade läbbi sest Senati noupiddamisest nende Üllemma Profureri Alttide kohta sest wallitsewa Senati 1 Departementist teadust tehha; nende Kubbernemangude, swa ning mawallitsuste, keikile Kindralkubberneridele, Swakubberneridele ning Kubberneridele Ukside läbbi teadust anda, agga pühhitsetud wallitsewa Sinodile, keigile wallitsewa Senati Departementidele ning nende ülleültse koggudele teadust sata, Justitsministeriumile üht Kopia sest noupiddamisest sata ning seatud korra järrele trükkimist murretseda.

Makoggonnade seadusest Balti kubbernemangude sees.

Sest esimesest Departementist sel 18 Märtsi ku p. 1866.
Nr. 18,924.

Selle seadusse original-kirja peale on Suur Keisri Herra omma käega kirjotanud: „Tulleb nõnda korda sata!“
Peterburis 19mal Kündla-kuu p. aastal 1866.

Makoggonna Seadus.

Baltia - merre kubbermangudele: Ria-, Callina ja Kura - male.

Esimenne peatük.

Makoggonnade seadmisest.

§ 1.

Makoggonnaks nimmetakse se rahwa hull, mis ühhe määratud ma-krundi peal ellab; mis Rigi-wallitsusse finnitamise läbbi suremaks kogguks ühhendatud on; ja kellele käsju-seadus wastastifud wigussed uanud ja peale pannud, mis nende kohtus täita.

§2 juurde

Kubernangu valitjuse näok 19 Junist 1868 №72.

Se ülevaotaja kohtudele §2 Lioja 1 põhjusel ettekirjutud luba kogukondade priitaktliku ühendamise kohta, ühes kogukonna kohta jäuks, on egal ettejuhtkural kõrral äraneelata, kui jelle palutud ühendamisega üks nii juur vald ehk kogukonna kohta jäuksvond jünnitud jaob mille valitjus ehk juhatamine rasne ehk võimata on. Kõa jelle kõrral aga on egal ühel jäul, kes jelle otjusega kohtul ei ole ühe aasta jöonful õigus oma naebdust Kuberneeri herrale jiojeanta, kes jeda asja Kommissjoniile Talloraktra asjun läbikohtumises ja seadusliku otjustamises anda peab. -

§2 juurde

Kubernangu valitjuse näok 16 Septbr. 1868 №98.

Maakonna seaduse raamatku §2 juurde on liojada:

Lioja 3.

Kui kogukondade ehk kogukonna kohta jäude ühendamise läbi, valitjus ehk juhatamine kogukonna ametnikudele rajetas ehk võimatas on jaanus - jis on ülevaotaja kohtud jünnitud, kogukondade palne peale, ehk omalt poolt jelle ühendatud kogukonna kututamist Kommissjoni näest Talloraktra asjun - nõuda, kes jelle asja läbikohtumise peale; Kindralkuberneerile teatamisega jeda kogukonda kututaj ehk kututamist äraneelab. -

§2. juurde

Kommissjoni Talloraktra asjun näok 18 Märtsij 1869.

1, Liivimaa Kameralhofti kohtule on nõnd ajama

ettejuktural kogunonna lahtumise nõrral
teateid jõejaata, misjekaas. Sead. §2 kogunon-
dade ühendamisest on nästul. —

2, Lahtutud kogunondade jõejaadmisst mitte enne
ettevõtta, kui Liivim. Kameralhoori nõutus tarsti-
line näsnufi ümbervirjutamise pärast on annud. 2

§2 Looja I juurde

Kommissjoni näsn Tallorolnro arjun 29 Oktbr 1868 № 397.

1, Ühendamine erakogunondade Kroonu kogunon-
dadega on edespäidi äravõelata. —

2, Need äravõetud kogunonno liikmed, peaxol
nõini hengenõufi, nü kui need neil liividel on
võlle juurde nõd arvatud — nõandma, et

3, jaab vastufel nõrral lahtutamise jälle ettevõetud.

§3 juurde

raato §37. §

Maakogukonna liikmed on need innimesed, kes sellesamma mõisa, kirriku mõisa ehk prii mõisa (Widme) järele on ja kes seal rewisjoni kirjades ja ümberkirjutamise lehtedes üllespandud on; nõndasammoti ka need innimesed, kes omma endise seisuse õigustega tükkis maakogukonna hulka on ülleswõetud.

L i s s a. Innimesed, kes weel ei olle kogukonna hulka wastu wõetud, jäwad ommeti isseenesest sealt kogukonna liikmeks, kelle jäüst nemmad endile tallu kohte pärriseks ostawad ehk rendiwad ja nemmad sawad siis ühtlase kõi õigused kätte ja wõttawad enneste peale, kõi kohbut täita, mis sessinnatses seaduses finnitud on.

§ 2.

Need maakogukonnad, kelle liikmete arru ei olle üle 200 hinge (§ 1) sawad Üllewatajakohutude (§ 32) juhhatamist möda teiste kogukondadega siis ühte seatud, kui nemmad issekeskis ei wõi wõlli-mehhi ja muid kogukonna ammetmehhi wallida, sest et neil ennestel ei olle küllalt mehhi, kes sünniksid kogukonna ammet mehhiks, egga neid kes ammet-mehhi wõiksid wallida, ehk et neil ep olle jõudu, kogukonna wallitsust üllespidada. Kui kogukondasi nõnda on ühte seatud, annab Üllewataja-kohhus sedda kubbernerile ja Kameralhow-kohutule tarwiliku seadmisste pärrast teada. Agga iggaühhel teistega ühte seatud kogukonnal, kui ta sest ühte seadmisest arwab kahju sama, on õigus ja üks aasta aega, kubberneri ette sellepärrast kaebdust wia, kes tallurahwasjade komisjioni hõleks annab, sedda asja järele kulata ja wimist otsust tehha.

L i s s a 1. Et maakogukonnad, olgu nemmad ni süred kui tahhes, omma enneste leppimise järele ja Üllewataja kohtu (§ 32) finnitust möda ühte heidawad, on allati lubbatud.

L i s s a 2. Peale seddasinnast kogukondade ühte seadmist, mis siin § 2 nimmetati, on lubba, et mitmed nabri kogukonnad, ilma et neid täieste ühte seatakse, omma tahtmisega ja Üllewataja-kohtu (§ 32) finnitamist möda ennestele ühhe ainsa ühhendatud kogukonna-kohtu asjutawad, ehk kus sedda jubba on, eddespidi ka üllespeawad. Siis määrab Üllewataja-kohhus, mittu kohtumeest iggaüks kogukond selle ühhe kogukonna-kohtu liikmeks peab wallima.

§ 3.

Kui maakogukondasi ühteseatakse, siis mõisapolitsei õigus ja kohhus, palju sedda kõikide ühteseatud kogukondade krundis on toimetada (wata § 37, kirjatähhed d, e ja f) jääb ühhe ainsa ühteseatud mõisade wannema kätte, sedda kõi need mõisa-wannemad kofkuleppimist möda walliwad, ehk sedda Üllewataja-kohhus (§ 32) seks nimmetab, kui nende nõu selle jures kofku ei sünni. Agga se mõisawannem, kes ühteseatud kogukonnas mõisa-politsei toimetab, peab teiste kogukonna mõisade wanne-

matele kõik koguakonna täie koggu ja wõlimeeste-koggu nõu-otsused teada andma (wata § 8, lisa 1 ja § 12 ja § 27), mis koguakonna tallitaja temmale ülesannab.

Teine peatük.

Koguakonna wallitsussest.

§ 4.

Koguakonda (ehk kogguwalda) wallitsewad:

- 1) Koguakonna täis koggu ja wõlimeestekoggu;
- 2) Koguakonna-tallitaja ja abimehed (eestseisjad);
- 3) Koguakonna-kohhus.

Lisa. Koguakonna-tallitajal ja abimeestel on lubba, sedda mōda kuidas tarwitus näitab ja wõlimehed sedda kinnitawad, mõnne seestpidise koguakonna üllewatamisese tarwis ammet-mehhi seada, nõnda kui: wälja-wahitisi, haige-majade ja mu asutuste üllemaid, politsei-sullasid ja muid teisi weel.

§ 5.

Koguakonna täis koggu ni hästi, kui wõlimehed tulleswad kofku koguakonna-majas ja sealgi peab koguakonna-kohhus omma kohtupäwad. Kus selle tarwis, parrajat tubba ei olle ehk mõisa-wannema polest seks täieste ja kindlaste ei anta, seal peab koguakond nisuggust koguakonna-maja omma kulluga ehhitama ja üllepidama. Kui mõisa-wannema polest koguakonna-maja tarwis ehhitus-platfi ei anta, siis on Riia-, Tallinna- ja Sare-maal koggu-kondadel nõndasammuti õigns orjusse-maast ehk tallu-numa-maast selle tarwis ma-krunti nõuda, nagu kõige-kõrgemalt kinnitud Ostse-komite otsus 4^{mal} Juli-kuu p. aastal 1865 Riia-ma koguakondadele õigust andis, orjusse-maast kōli-majade asutamissesks tükkisi ärrajäutada. Ugga Kuramaal saab tarwilinne tubba mõisawannema poolst koguakonna-wallitsusse kätte juhhatatud. Tahhab seal mõisawannem sest lahti liia, siis peab ta koguakonna-maja tarwis ehhitus-platfi andma ja nõndasammuti ehhitus-puud ni palju, kui kiwihonele puwärgi jure tarbe puud ärrakullub. Isseenesest on teada, et mõisa-wannemal ka siis tarwis ei olle rohkemalt ehhitus-puud anda, kui koguakond ei peats ommale kiwihonet tahtma ehhitada.

Esimesse jōggu.

Koguakonna-seltsis nõudpidamisjed: Koguakonna täis koggu ja wõlimeeste-koggu.

§ 6.

Täie koggu liikmed on esmalt: kõik selle koguakonna järrel täie-ealissjed ja omma kōe peale asjunud pärris-kōha pidajad ja need rent-

54 juurde

Hubermangu valitfufe näisn 29 Septbr 1869 Nr: 113.

Kgas kogukonnas on valimeeste läbi üks magatfi.
ülekoaja valida. -

§ 6 juurde Täiendus

Kubermangu valitjuse käsk 3. Märts 1867 Nr 160.

Orjuse talu omanike ehk rentnikude liiki, jaorad
na need taluomanikud ehk rentnikud arvatud, kellel
mõijamaa väes ja kogukonna pärast olevate kengede
senna arvatud, ent ennegi järeleisova tingimistega:

1. Kui rentnikudel vana aastajel, ent kõige vahem-
balt viie aasta kontraktid on;

2. Kui sellele, et nüjuguse liiki seadmise üle ühe
prütkatlik ühendamine mõija ja vallavalitjuse
vahel on olnud. — Vallaseestkostjas tuleb nüjuguse
leppingute juures Moarv. Sead. § 11, a ja n järele
valikogu tähendata, ja on sellejärele se tehtud etj
§ 13 järele protokolli nõuiraamatu sioseni jutada. —

Vallavanemb on sunnitud, ülevaataja võttule kui
na Politsei võttule sellest leppitult kogukonna piiri
muudatusest teadmist jaata. —

57 juurde

Hubernereri herrea kõrs 2 Juunil 1883 A: 6679

1. Healeenambuse al on mõista, rohkem pool oja, kõiki noosoleja kogunonna liin. mitte healest. —
2. Kui vähem kui pool heali on, siis tulevad ristvalimised ette võtta. —

(: Se kõrs mõjub ka valimiste võtta. :)

nitud, kellel nisuggused kohhad käes, kust kohtu=maksusi maksawad ja mis mõisniku ehk kronu, linnade ehk mõnnesugguste asutuste pärralt on; teiseks: mu koggukonna sadikud, kedda seatud aastade peale igga kümne täie=ealisse mehhe pealt üks sadik wallitakse. Neid walliwad täie koggu liikmeks ennestest seast koggukonna mõisa=sullased, tallu=sullased ja ka need mehhed, kes koggukonnas omma kää peal agga ilma madeta ennast ellatawad, se on: ilma et neil koggukonnas omma pärrismaid ehk rentkohhta olleks.

L i s s a. Need, kes nisugguse sü ehk ehitusse pärrast, mis nende omma ehk nende seisusse wigust ja au ärrakautab, kohtu=kulamisse ehk trahwi al on, ja need, kelle ülle koggukond kohtu=käsu järrel peab walwama ja wimaks need, kes koggukonna käest waeste abbi sawad, — ei tohhi täie koggu nõupiddamisest ossa wõtta. Nõndasammuti wõib koggukonna=kohhus neile meestele, kes ühhe aasta ajal polle täitnud, mis koggukonna liikme kohhus on kedda trahwi mõista, et neil tükkits ajaks ei pea wigust ollema, täie koggu hulka tulla.

§ 7.

Koggukonna tallitaja on täie koggu nõupiddamisest jures peawanemaks ja temma walwab, et seal kõik seaduse=korra pärrast sünnib (§ 21). Täis koggu mõistab igga asja jures kedda mõda otsust, kuidas kõik kofku tulnud liikmed ühhel mehel arwawad, ehk kui arrud kofku ei leppi, nõnda kuidas surem liikmete ossa tahhab; ommeti on selle koggu otsused siis agga kindlad, kui tallitaja ja kõige wähhemast pool ossa neist seal jures on, kes üllepea täie koggu liikmete arrus seisawad.

§ 8.

Koggukonna täit koggu kutsub tallitaja üksford aastas kofku, et koggukonna ammetmehhed, se on: et tallitaja, et abbimehhed (ehk eestseisjad) ja koggukonna=kohtu liikmed, — ja ka wollimehhed seal saaksid wallitud (§ 9). On selle aasta wahhe=ajal ammet=meeste wallimisse pärrast tarwis, täit koggu kutsuda, siis peab tallitaja iggakord selle tarwis Üllewataja=kohtu käest (§ 32) isseärraniist lubba wäljatoma. Wimaks tulleb kedda mõda, kuidas Reiks=rati=kohtu kõigeförgemalt fiinitud, 1se, Juni=kuu p. aastal 1865 wäljaantud käsk õppetab, täis koggu kutsudal kui selle ülle peab nõu petama, kas üht kurja elluga koggukonna=liget üllema wallitusse kätte tulleb wäljajehita.

Koggukonna=liikmed, kes siis kui tallitaja neid kutsunud, ei tulle täie koggusse, ilma et neil olleks kõssist wabbandust, peawad 1 rubla trahwi maksma koggukonna waeste heaks.

L i s s a 1. Kui täis koggu mõistnud, et üht kurja elluga koggukonna=liget üllema wallitusse kätte tulleb wäljajehita, siis tallitaja annab kedda mõisa=politseile teada.

Lisja 2. Se käst, — et täis kogu mitte muidu ei pea kofu-
kutsutud sama, kui agga kogu konna ammet=meeste ja wollimeeste wal-
limisse, ehk ka sellepärast, et tahheta furja elluga liikmid wäljajehita, —
se käst ei putu mitte selle külge, kui ükslased kogu konna jäus = ligid
kofu tulleswad, nõnda kui: a) pärris=kohha piddajate liik, b) kohha=rent-
nikuge liik, c) mõisa=sullaste liik, d) perremeeste=sullaste liik, e) nende
liik, kes omma käe peal ilma madeta ellawad. Need kogu konna ligid
wõiwad tallitaja lubbaga kofu tulla üksnes selle tarwis, et igga liik
omma isse tarwituste ja kasjude pärrast nõu peab; agga neid kõiki
ühhel hobil kofu kutsuda, on kelatud.

§ 9.

Wollimeeste kogu liikmed on: tallitaja ja täie kogu poolt walli-
tud wollimehed (§ 8). Kogu konna=abbimehed (eesstseisjad) on liggi,
kui wollimeeste kogu nõu peab, agga nemmad polle seal mitte otsust
teggemas, waid agga nõu andmas. Mittu wollimeest tarwis lähhab,
sedda määrakse kogu konna-liikmete hulga järrel. On kogu konna 200
kuni 500 liget (§ 1) siis üllewataja=kohhus (§ 32) nimmetab, kas
wollimehhi peab 8 ehk 10 ehk 12 ollema; kogu konna dades, kus 501 kuni
1,000 liget, on neid 14 meest; kus 1001 kuni 2000 liget, seal 16;
kus 2001 kuni 3000 liget, seal 20; wimaks kogu konna dades, kus ennam
kui 3000 liget, seal on neid 24 wollimeest.

Wollimeeste teine pool osja peab pärrismade piddajate ja rentni-
kude liidest, teine pool sullaste ja nende ligist ollema, kes omma käe
peal ilma madeta ellawad. Wollimeeste ammeti=aeg on kolm aastat,
agga selle seadussega, et igga aasta kolmas osja neist korra pärrast wäl-
jaastub sesthammast ligist, kust wäljaminniad ollid, need wollimehed
nende assemele wallitakse. Kes kõige esimesesed peawad wäljaastuma,
selle ülle heidetakse liisku; neid, kes on wäljaastunud, sünnib ueste
wallida.

Lisja 1. Kogu konna dades, kellel on kuni 200 hinge, sünnib, kui
nemmad endile sowiwad isse kogu konna=wallitusse ja tunnistawad, et
neil selle üllespiddamisfeks küllalt jõudu on, 4 ehk 6 wollimeest seada.

Lisja 2. Ku wollimeeste summa=luggu ei anna jaggada kolme
ühhe suruse jäusse, siis antakse tallu=rahwa asjade kommissjoni hõleks,
nimmetada, mittu wollimeest igga aasta ueste tulles seada.

§ 10.

Wollimeeste = kogu kutsutakse kofu, seddamõda kuidas tarwis on,
agga kõige wähhemast üks kord aastas. Kofu kutsub sedda ehk tallitaja
ehk üllewataja kohhus (§ 32) agga ikka antakse sedda wollimeestele kõige
wähhemast kolm päwa enne kofu tullemisse aega teada.

§ 11.

Wollimeeste=kogu toimetada on:

a) Et ülleülbse kõikide kogu konna tallupiddamisse asjade pärrast nõu-
otsust annab.

§ 2, Lõpp 2 juurde

Kubermangu valitjad, kõne 3 Novbr 1867 № 160.

Kõige maa peal olevad taluomanikud ja rentnikud
~~on~~ jät kõrval, kui nemad võtavad taluomanikud ja
rentnikud liiki on arvatud jät kõrge jüski veel
esgi oma klassi, ja on need valitud raamatute
kogumina pärast olevate hengele jaan, ja peal-
kirja al: „Kõigema taluomanikud ja rentnikud
üle võtta.“

§ 9, 1 juurde.

Kommissiooni kõne Tallv. ajun 25 Novbr 1866 № 314.

Sõna „king“ al on ennegi meeste krengeid, rahet.
pidamata nende vanaduse peale, mõista. —

§ 9, lõpp 2 juurde

Kommissiooni kõne Tallv. ajun 4 Septbr 1866 № 124

Aruanne valimeeste väljastumist oma ametist

sui nende arvu kolme läbi ei või ärajäutada:

4 volimeeste juures astuvad mõlembil edimeetjel aastatel üks ja perau kolmandat aastat 2 oma ametist välja, -

8 volimeeste jaoks edimeetjel aastal 2 ja perau mõlembil viimast aastat 3. -

10 volimeeste jaoks, perau kaht edimeet aastal 3 ja perau kolmandat aastat 4. -

14 volimeeste jaoks, perau edimeet aastal 4 ja perau kaht viimast aastat 5. -

16 volimeeste jaoks perau kaht edimeet aastal 5 ja perau kolmandat aastat 6.

20 volimeeste jaoks, perau edimeet aastal 6, ja perau mõlembil viimast aastal 7.

§11 j. juurde

Komisjoni väsk Tallor. arjun 25 Novbr 1866 A: 314

"Linge" al on mõista võin meeste hinged, valret.
pidamata nende vanaduse peale mõista. -

§12 juurde

Komisjoni Tallor. arjun väsk 25 Novbr 1866 A: 314.

Need seadused lihvult tehtud nõunogu atfused võivad
kohe kätitud jaada, ja ei ole jelle vastu kaal-
dustel mingifugust mõju. -

§12 juurde

Hubermangu valitfusi väsk 21 Julij 1869 A: 91

Nende arjade üle, kus vallatõnanemb ühtlasi
mõijavalitfusi seft on, peab teema võigift nõunogu
atfustest 8 päeva aja jee ülevaataja nokkale
teedmist jaatma, - leiab aga ülevaataja
kohur neid atfusi seaduse vastu lihv, ehk valla-
kohjoo, jio peab je rohe karviliku kühjant-
tegemist toimendamaa. -

- b) Et nõu=otsust teeb made pärrast, mis foggufonna pärris=omma eht foggufonna käes on pruvida.
- c) Et nõu . otsust teeb foggufonna rahhade ja mu foggufonna warra pärrast, nõndasammoti ka kõikide asjutuste pärrast, mis foggufonna kulluga asjutati ja üllespetakse, kuhhu kolidki tulleswad arwata. Kui wollimeeste foggu nende asjutuste pärrast nou peab, siis peab tähhele pannema neid seadusfi, mis eht nende ülle on tehtud, ja kus assu-tamisse=põhjakirjad ees on, sedda täitma, mis need käsfiwad.
- d) Et nõu peab ja otsust teeb foggufonna sowimiste ja tarwituste pärrast.
- e) Et foggufonna asjus kaebamissi ülleswõttab ja palwe=firjad wälja sadab meeste läbbi, sedda selle tarwis wallib.
- f) Et üllesarwab, palju foggufonna maksudest igga liikme jäüfs langeb, ja et käsfi, mis wiifi need maksud ajada; nõnda et, kui hingede järrel arwatakse, maksud kõikide foggufonna liikmete (§ 1) peale ühhetasja ärrajaggatakse.
- g) Et määrab foggufonna ammet=meeste (§ 26) palka.
- h) Et rehungite arruandmist wasta wõttab foggufonna tallitaja ja abbimeeste käest, ja et nende peale tõstetud kaebamissi, mis poliitsei=asjadesse ei putu, läbbikatsub ja, mis tühjäd kaebamisfed ei olle, üllewataja=kohto (§ 32) ette annab.
- i) Et nimmetab neid mehhi, kes kohtu ees foggufonna eest asju peawad tallitama, olgu siis, et wollimeeste=foggu sedda tallitust ei panne tallitaja ja abbimeeste peale.
- k) Wimaks, et otsust teeb nende asjade polest, felle jure rigiseaduse eht tallurahwa=seaduste eht isseärraliste kronu=käskude järrel, kõige foggufonna lubba eht nõu=otsust tarwis lähhäb.

§ 12.

Wollimeeste foggus teeb ülleüldse surema kofko tuluud liikmete osja tahtminne otsust, ja kui möllemad liikmete asjad ühhefurused on, agga teistel on teine nõu, siis peawannema nõu ja tahtminne teeb otsust. Agga nende asjade jures, mis § 11, b ja c tähtede al nimmetati, peab kõige wähhemast kaks kolmandiku kofku tulnud meeste hulgast otsusse poolt seisma, muidu se otsus polle kindel. Peawannemaks on wollimeeste foggus tallitaja (§ 21). Üllepä maksawad wollimeestefoggu nõu=otsusfed siis agga seadusse ees, kui sez foggus foggufonna=tallitaja, eht nende asjade jures, mis § 21 nimmetakse, kõige wannem abbimees eht ka foggufonna=kohtu peawannem ja mitte wähhem, kui kaks kolmandiku wollimeestest nõu piddamisse jures olnud ja kui need otsusfed nisugguste asjade ülle on tehtud, mis wollimeeste foggu alla langewad. Neil otsussel, mis sellesinnatse juhhatamisse järrel wollimeeste=foggus on tehtud, on seadusse põhja ja nad sawad siis täidetud. Ommeti peab tallitaja neid seddamaid ja kõige hiljemalt kolme päwaga mõisa=politseile teada andma, kellel lubba on, kui neid arwab seaduste wastu eht kog-

gufonnale kahjuks ehk wõisa-wannema õiguste ülle ollema, neid ülle-wataja-kohtu (§ 32) ette anda.

§ 13.

Kõik nõu-piddamisse otsused, mis koggufonna täis koggu ehk wõllimeeste-koggu tewad, tulleswad ühte isse protokoll-i-nõõrramatusse kirja panna.

§ 14.

Tahhab legi koggufonna täie koggu ja wõllimeeste-kogguotsuste ülle kaebduft tõsta, se peab sedda kahhe nädalaga üllewataja-kohtu (§ 32) ees teggema.

Teine jäggu.

Koggufonna tallitajast ja abbimeestest.

§ 15.

Igga mõisal ja igga kiriku mõisal ja primõisal (Widme) kus nõnda kui § 1 õppetab makoggufonda asutatud on, peab koggufonnale üks tallitaja § 8 juhatamist mõda wallitud ollema. Temma abbiks wallib koggufonna täis koggu sedda mõda, kuida tarwis on ja kuida üllewataja-kohtus arwab (§ 32), kuni nelli abbimeest (eestseisjat).

§ 16.

Tallitaja ammeti-wõimus koggufonna asjade polest (§ 20) ullutab koggufonna frundi rajades kõikide innimeeste peale, kes sellesamma koggufonna järrel on, kus tallitaja omma ammeti peale walliti. Se koggufonna frunt on: Ria-maal orjusse-ma, Tallina- ja Sare-maal tallunuma-ma, Kura-maal talluperre kohhad. Selle polest, et tallitaja politsei-seadust peab hoidma, seisawad temma ammeti-wõimuse ja käsju al kõik pea-rahha maksjad innimesest koggufonna frundi rajades ja pealegi need wäetenistussest lahtilastud ehk mõnneks ajaks lahsti lubbatud soldatid, kes seal ellamas on, ja nende perred.

L i s s a 1. Kohtumõistmisse wõlli politsei-asjus seisab koggufonna kohtu käes ni laialt, kui seadus kinnitab (§ 25).

L i s s a 2. Nende innimeeste kohta, kes sellesamma koggufonna järrel on, seal mõisamade peal agga koggufonna frundist wäljas ellawad, ei ja enne nimmetud seaduste läbbi tallitaja politsei-wõimus mitte ärakelatud, agga temma ei pea sedda wõimust mõisa made peal nimmetud innimeeste kohta mitte muidu prukima, kui agga selgeste tundes, et wiwitussest kahju tulles ehk kui mõisa-wannem tedda wälja kutsub.

§ 17.

Koggufonna politsei on tallitaja hõleks antud; abbimehed peawad temma käsjud täitma. Agga kreis-politsei-kohtus wõib omma arru järrel koggufondasi sedda mõda, kus pool nende frunt on, kui laialt se käib ja palju rahwast peal ellab, politsei-tallitusse polest isseärraliste

§16 ja 25 juurde

Kubernangu valitjuse käsu 14. juulist 1868 #63.

Et te viimase ajal palju ette tulnud, et mitmed inimesed valla eest võetud väirad, kes jellest mitte seaduslikult valitud pole, niisama ka kogukonna kohtud valla voli oma peale võttavad kaeldusi ja palvekirju kohtudele ja muijale seadanda, ja viimati vallavalitjuse ametnikud era inimeste eest võtutauisid oma peale võttavad, nagu näituseks võrge rendi hindade pärast kaeldusi kivistavas, — jõe jaab liivim. kuberm. valitjuse poolt teada antud:

1. Et vallavalinikudel oma võttrajin (V. L. R. §11, 1) üns äranõuri sellest ülesvõetud protokollis (V. L. R. §13) oma volinirja juurde lisatud peab jaama.
2. Et võis neet, kes kui vallavalinikud vallarajin volinirjato ette tulevad — oma palve ja kaeldustega tagasi lünnatud peavad jaama. —

3, et riigikorraldus võiks hennalt mitte enam
võimavõimudele ajadele ei kogu jenda,
vastasel korral need ametivõimude puu-
mise pealt vastustamiseks peavad võetud
jaama. -

4, et riigikorraldus ametivõimudele arvestatult
jaab era inimeste võtke võju oma peale
võtta, vastasel korral need aga krahvi alla
langedad. -

§ 19 ja 35 juurde

Hubermangu valitjuse nõue 23. detsembril 1868 nr 156.

Kõige ehu rallaalalitus nõudmise peale, on tarvi-
likul kõral üle vaatata kohitud õigust, perou
üle kuuloumist, ~~ja~~ nõuda, et ralla piiri
per kinniti oler mõjamaa rallaalalitei alla,
ja kõiiti jälle mõjapiiri per kinniti olerad ralla-
maad mõjapalalitei alla jätud jaavad. —

politsei-jäggudesse ärrajäütada ja need jäud tallitaja ja abbimeeste hole alla anda, et iggaliühhel omma jäggu on, ehk wöib ka sedda seadust tehha, et politsei-wallitsus nende wahel korra pärrast ümberkäib. Olgu nüüd se ehk teine seadus tehtud, ifka tulleb abbimehhe kätte selle politsei jäu sees, mis temma pole alla anti, täis tallitaja wöimus. Agga tallitajale ennesele jääb sellegi pärrast wigus ja kohhus, seal kwiik asjad tarwitust möda jälle wiendada, kus kuleb abbimeeste käsjud mitte täieli-
tud egga wiged ollema.

§ 18.

Tallitajale ja abbimeestele kofku antakse lubba, et nemmad, möisa- ja kreis-politsei teades, seal möisa-waldades, kus näitab tarwis ollema, igga 8 kuni 15 pärris-kohhapiddaja ehk rentniku ülle ühhe nagu külla-kubja (ehk künnema-mehhe) wöiwad panna. Se külla-kubjas (künnes-meess) peab teiste pärris-kohhapiddajate ehk rentnikude, nende sugguseltsi, tenijate ja ka nende kohtade järrel watama, et rahhu ja auus ellu üllespetakse; ta peab tallitaja ja abbimeeste ammeti-wahhet surema kohtadega tallitama ja ülleüldse nende käsju toitma. Kauaks ajaks külla-kubjad ammetisse jäwad, se jääb tallitajale abbimeestega seltsis arwata; ni palju agga peawad tähhele pannema, et külla kubjaste kohhus ei olle, ennam kui pool aastat sedda ammetit piddada.

§ 19.

- Politsei-wallitsusse asjus on tallitaja ja abbimeeste kord ja kohhus:
- a) Rigi-wallitsusse käsjud ja seadused koggukonna-frundis fulutada, kreis-politsei-kohtu ja üllewatajakohtu (§ 32) seadmissed täita ja selle ülle walwada, et koggukonnas kohtu-seadussed ei sa wallega ärraseg-gatud egga tühjat ja rahhurikkujad juttud töstetud.
 - b) Koggukonna frundis kwiik tarwilist murret selle eest piddada: et aw-walik seadusse kord saaks üllespetud ehk kus sedda riffuti, jälle saaks wiendatud; et innimesed ja nende warra saaksid rahhul hoitud; et metsa-pöllemisjed ja metsa-wargussed ei sünniks; et põllud ja hei-namaad ei saaks härwitatud; agga kui seddasuggust asja juhtub, siis tallitaja ja abbimehed peawad kohhe läbbiwatama, palju kahju on tehtud.
 - c) Nende kohhus on, tullekahjude, wee-upputuste, külge hakkawa többe, lojuste haiguste ja mu awwaliku hädda-nuhtluse jures koggukonna frundis abbi sata, ja sedda ni kui kwiik muud isfiärralikud juhtu-missed möisa politseile teada anda.
 - d) Nende kohhus on, kui koggukonna frundis kurja tehti, kohhe järrel fulata, süallusid finni panna ja hoolt piddada, et kurja tö jälge-märgid sawad hoitud, kuni läbbikulaja kohhus senna tulleb.
 - e) Nende kohhus on, neid innimesi tähhele panna, kelle ellu wiis ei näita wige ollema, kwiik hullujad ja jookssitud soldatid finni wotta ja möisa-politsei kätte anda, et se neid nõnda, kui siit sadik seadus olli, senna sadab, kust nemmad pärrit on.

- f) Nende kōhhus on, kōggukonna frundis wadata, et latadel, kōrtsides, te-rahwa vōmajades ja trahterides, nisammuti ka pobides ja mu mūma-paitades vōged mōvedud ja kalumisse wihhid prugitakse ja et seal rahhu ja vōge seadus üllespetakse. Nende kōhhus on weel:
- g) Hoolt kanda, et kōggukonnas rōuged pannakse ja et rōugusse pandud lapsed sawad ülleskirjutatud nōōr-ramatusse, kelle alla üllewataja-kōhhus (§ 32) omma pitseri panneb.
- h) Tāhhele panna, et kolid, haige-majad ja muud kōggukonna asutus-
sed, kui neid kōggukonna kulluga üllespetakse, sawad ausa korra peal hoitud.
- i) Kōggukonna hōleks antud teed, sillad, tammid, pramid ja muud aw-walikud ehitussed tāhhele panna, et nemmad terwed ja head seisawad.
- k) Sārrel wadata, et ma-fruntide ja tallurentkōhtade rajad ja raja-mār-gid paigal petakse.
- l) Hoolt piddada, et rewisioni kirjad vōigel ajal sawad walmistatud ja kōhtu kätte widud.
- m) Mōvisa-politseile siis, kui selle seadusse sees § 40 nimmetatud luggud kätte tullewad, abbiks ja nōuuks olla.

§ 20.

Kōggukonna asjus tulleb tallitajal — temma ammeti-wōimust mōda — toimetada:

- a) Et temma kōggukonna tāt kōggu, jāuligid (wata § 8 lisja 2), ja wollimeeste kōggo sadab kōfku tullesma ja jälle lahkuma ja et ta nōu-piddamisse jures seadust ja vōigust üllespeab.
- b) Et temma wollimeeste kōggule neid asju, mis kōggukonna kāsjuks ehk kahjuks on, nōu-piddamisse tarwis nimmetab.
- c) Et ta wollimeeste kōggus tehtud nōuotsussed taidab ja neid mōvisa-politseile teada annab (§ 12); weel
- d) et ta nende asjade pārrast, kus wollimeeste kōggu polest otsust tar-wis ei olle, ishe kōggukonna eest kostab ja pallub.
- e) Et ta kōggukonna magaskite, kōggukonna rahha laegaste ja mu kōggukonna warrendusse ülle nōnda wallitseb kuidas nende seadus sedda kāsib.
- f) Et ta Riia-, Tallinna ja Sare-maal walwab, et orjusse-ma (ehk tallu numa-ma) ülle pea ei sa wāhhendatud ja et Riia- ja Sare-maal raud-warrandus terve seisab.
- g) Et ta selle ülle wallitseb, kuidas waeste ja haigete eest hoolt petakse, kes kōggukonnast armu sawad.
- h) Et ta neid kōggukonna liikmid, kes laiskusse pārrast ennām ei jōua taita, mis nende kōhhus on, sedda mōda, kuidas seadussed juhhatas-wad, tōle sunnib.
- i) Et ta selle ülle walwab, et kōggukond kōik, mis temma peale pan-dud, taiteste teeb, ni kui sedda: et tēsid sillutab, soldatid korteri wōtab, kōdis kōib ja muud sellesarnast.

§ 20 u juurde

Kommissioni káas Tallor. asjun 25 Novbr 1866 A^o 314

Sõna „henged“ al on káin kogukonna járalt
olewat meeste ja naeste hengeid mõista. —

§ 21 juurde

Tallorakuva asjade Komisjioni näen 29 Novbr. 1891 #313.

Kõikide peamehe esistumise amet valitjate asjad, jooab ühe nõunogu jvalt valitud nõunogu liikme peale pandud, kes nimelt jelle peale keele enamuse peera jooab valitud. Rub. Zeit 1891 #138.

§ 22 juurde

Komisjioni näen Tallor. asjan 8 Oktbr 1866 #186

Wallaatallitajal on õigus nõuda wallas eluühuse (na kes mitte maksu al ei ole:) henda, ette tallitaja, ifegimõista aga ennegi nõunoguina istumise maja, ent mitte omal elukohal. -

- k) Et ta (koggufonna nimme-juhhataja) kviif koggufonna liikmete (§ 1) nimmed firjas peab. Selle nimme-juhhataja järrel wallitakse ammet-mehhi ja aetakse koggufonna maksusi, ja koggufonna liikmed wöiwad sedda igga ajal, kui tahawad, läbbiwadata.
- l) Et ta nõnda, kui 9. Juli k. p. aastal 1863 kinnitud passi- ja ümberkirjutusse-seadus õppetab, passisi, tunnistus-tähtesi, wastu wötmisse ja wäljaminnemisse-seddalisi wäljaannab ja ümberkirjutamisse-lehti senna, kuhhu neid tarwis on, ärra'oiwmetab. Wimas m) et ta kronu-maksude ajamisse ja rekruti-wötmisse jures kviif sedda toimetab, mis tännini seadust möda walla-politsei hofeks olli.

§ 21.

Koggufonna täies koggus, jäu-likides ja wollimeeste-koggus on tallitaja peawannemaks. Agga teine luggu on

- 1) kui tallitaja haigusse pärrast ehk mu nisugguse asja pärrast, mis seaduse ees wabbandusfeks maksab, ei wöi senna nõupiddamisse liggi tulla. Siis on kõige wannem abbimees seal peawannemaks. — Ehk
- 2) kui wollimehed sellepärrast kofku tulleswad, et tahhawad tallitaja ja abbimeeste käest arruandmist wastuwötta — ja
- 3) kui wollimehed tahawad neid kaebdusfi järrelkulata, mis tallitaja ja abbimeeste peale on tõstetud. Siis on (nende asjade jures, mis 2. ja 3. nimmetati) koggufonna koftu-wannem sealgi peawannemaks.

§ 22.

Tallitajal on wigus, kviifide innimeste käest, kes koggufonna frundis ellawad agga koggufonna liikmed ei olle, pärrida, et nemmad omma üllespiddamisse-passi peawad ettenäitama; nõndasammuti on temmal wigus, iggäuht, kes koggufonnas ellab, ennese ette kutsuda. Agga neid koggufonna liikmid, kes ellawad möija-made frundis, ei tohhi temma mitte muidu kui möija-politsei läbbi (watta § 16 lisa 2) ette kutsuda.

§ 23.

Koggufonna abbimehed on tallitaja töeks ja abbiks kõrwa antud. Temma wöib neile ennestele koggufonna wallitsusfekt mönda osja toimetada anda, nõnda kui magaski, waestemaja ehk koggufonna rahhalaegast: agga ka siis weel peab temma isse nende asjade eest wastama. Neid asju, kelle jure koggufonna raha saab kullutatud ehk muud koggufonna warra müdud, ja neid tallitusfi, kus koggufonna maksusi liikmete peäle ärrajaggatakse, ei pea tallitaja mitte muidu, kui abbimeestega ühheskoos ja nõnda toimetama, et surem osja neist temmaga ühhes nõus on, ehk kus agga kaks abbimeest on ollemas, nõnda et kõige wähhemast teine temma nõus on; kus weel tulles tähhele panna, kas ehk peale selle ka surema koftu tarwis ei lähhä.

§ 24.

Tallitajal on õigus, neid innimesi, kes temma käsju al seisawad, kui nemmad politsei-seadusse käsusi ei tule ehk wastu pannewad, omma arwamisse järrel kuni kahets päwaks wangi panna ehk neile kuni 1 rubla trahwi-rahha mõista. Neid innimesi, kes nimmetud trahwi-rahha ei jõua maksta, võib temma ühheks ehk kahheks päwaks panna foggukonna-tööd teggema, ilma et sedda wimist trahwi neile saats mõistetud, kes seadusse järrel nisugguse nuhtlusse alt on lahti peastetud. Kes arwab ilma süta trahwitud ollema, võib selle ülle neis kohtudes, mis § 32 nimmetatakse, kaebust tõsta ja tehku sedda kahhe nädalase ajaga.

Kolmas jäggu.

R o g g u k o n n a k o h t u s t.

§ 25.

Mi kaua, kuni Baltiamerre-kubbermangudes ned Justits-kohtud seatakse, jääb foggukonna-kohtu seisus ja wõimus endise põhja peale ni hästi waidlemata kohtu-asjade polest, kui ka tsiwil-waidlemiste, politsei-süde ja mu asjade polest, kus kohtu otsust sowitakse.

Roggukonna kohhus wõttab asju, kelle külles politsei-süüd on, selletada: 1) kui se kaebab, kellele kahju tehti, ehk kui temma eest, et isse waja ealinne on, temma wannemad ehk wöörmündrid kohtusse kaebawad; 2) kui mõisa-politsei, kui tallitaja ehk abbimehed kohtu otsust pärriwad; 3) kui need, kes kurja tö näggiad ollid, sedda ülles annawad. Selle peale kulab kohhus asja järrel ja mõistab omma otsust nõnda, kuidas trahwi-politsei käsjud tallu-rahwa seadusses õppetawad; kohhus isse täidab siis ka, mis ta mõistnud.

L i s. s. a. Tallinna=ma kubbermangus peawad sedda möda, kui siin numbri al ja enne § 2 liss 2 üllespandud on, foggukonna-kohtud asjutatud sama. Kuni uus Justits-seadus ei olle tehtud, sawad foggukonna-kohtu liikmed nõnda kokkuseatud, kui 13mal Nowembri kuu p. aastal 1860 kinnitatud Ria=ma Tallurahwa =seadus § 325, § 328 ja § 337 käsib. Tallurahwa-asjade komisjioni holeks kindral-kubberneri juhhatamisse al jääb weel, kinnitada, kaugele nende kohtude wõimus tsiwil-waidlemiste ja politsei-kohtumõistmisse jures peab ullatama.

Kolmas peatük.

Seadus, kuidas foggukonna = ammetmehhi seatakse ja lahtilastakse; mis nende õigusjed on ja kuidas ammetist arru tewad.

Esimenne jäggu.

Kuidas foggukonna ammet = mehhi seatakse ja lahti lastakse.

§ 26.

Tallitaja ja abbimehed sawad täiest foggust (§ 8) wallitud; ülle wataja kohhus (§ 32) nimmetab, mittu abbimeest tarwis lähhäb. Ma-

§ 26 juurde

Kubermangu valitjute väär. 21 Aug. 1873 A#: 76

Üks'egi mõjavalitaja ei või kogukonna kirjutaja ameti peale valitud, ~~ja~~ ei na selle ameti peale kinnitud saada. -

§ 26 juurde on § 7 täiendus tähele panna. -

§ 26 juurde

Kubermangu valitjute väär. 2 Septbr 1868 A#: 138.

Kui vallametsnikude palgale pärast peaarvaid tulema, siis võivad need ametnikud nõuda: 1, et ühe valla poolt kus 200 ehk vähem hengi on (võlledes võiv. häie ealijel meeste ja naeste hengeid tulevad arvata.) vallavanembale 10 Kop. peaarvatu mehele 5 Kop. võõr mõndrele ja kohts manistjale 2 1/2 ega vallapöralt oleva häie ealij. henge pealt saab maksetud. -

2, a, juurembes valdades kus kuni 500 hengi, ega ühe henge pealt, mis peale 200, eespool nimitud palga juurde veel vallavanembale 5 Kop. peaarvatu mehele 2 1/2 Kop. võõr mõndrele ja kogor. kohts manistjale 1 1/4 Kop.

b, valdades, kus 500 - 1000 hengi, ega ühe henge pealt mis peale 500, prt. 1 ja 2 a kinnitud palga juurde veel vallavanembale 3 Kop. peaarvatu mehele 1 1/2 Kop. ja võõr mõndrele ja kohts meestele 3/4 Kop. ja viimati

d, valdades kus pealt 1000 hengi, ega ühe henge pealt mis peale 1000, prt. 1, 2 a, ja b kinnitud palga juurde veel vallavanembale 2 Kop. peaarvatu

Kunnekele 1 Kopy. võõr mõndrele ja kotte, mou-
istjale 1/2 Kopy.

§ 28 juurde

Kubermangu valitjuse koosk. 21. Juulist 1869 A: 92

Walla ameti peale ei võivad need inimesed vali-
tud saada, kes kriminaal kotte poolt antud trakhti
on kannud, ehv ühe asja pärast kriminaal
kotte al on, ehv da ühegi asja pärast mis kriminaal
kotte alla pekkub - on kahtlustud; - niijama ko-
neel need, kes võrraku ülespidamise pärast mitme-
kõrrast politsei trakhti on kannud. -

§ 28 juurde

Kubermangu valitjuse koosk. 26 April 1868 A: 31

Et § 19 pnt. f jerron vallavanemboad ja jello abi-
lised kohustatud on, võrtjide juures zaku, võrra
ja ka mõõtude üle valvada, jis ei või ka
üks'egi võrtjimees vallavanemba kui ka võõr-
mõndai ameti peale valitud saada. -

§ 28 juurde

Kubermangu valitjute näsk. 30. märtsil 1870 A#: 147.

Et näsk. wenda üher ja jefamas wallas-
ühendwago wallarawemle ja wogorwoma
kirjutaja on, on keelatud. -

§ 28 juurde

Kuberneeri herra näsk. 1. Wcll 1888 A#: 785

Et näsk. wenda üher ja jefamas wallas-
ühendwago wallarawemle ja wogorwoma
kirjutaja on, on keelatud. -

§ 26 ja 30 juurde

Kommissjoni näsk. Tallor. arjun 31. märtsil 1867 A#: 178

Et Efirili Ülemvalitus oma nõrge näsk. wenda
24. märtsil 1867 A#: 231 on näsk. wenda, et magatfi
ülekaejad § 26 ja 30. märtsil wallametrikude
liini loetud ja arwat, ja jefama wa wogorwoma
kirjutajate wotka tähendaw, jef jaab järelseiswat
tähelepanemisele kuulatud,

A. Et magatfi ülekaejad ja wallakirjutajad oma
rinnitafi, wannutamise, ojarufe, ametif lahti-
lastumise ja wotka alla audmise poolest, kui
kõinegi wallametrik on. Wallameti märgi
kandmise ja nerruti liisu wotmise poolest
(§ 31. :) jefarad euegi wallarawemle ja
wõrwmõndret efi mefer reas, kuna wogorwoma

gaški üllewatajat wallib wollimeeste foggu. Koggukonna ammet-meeste kirjasiid walmistada, nisammuti täies foggus, wollimeeste = foggus ja foggukonna=kohtus protokollu walmistada, selle tarwis wallib wollimeeste-foggu foggukonnale kirjutajad ehk palkab seks meest. Kus suremad koggukonnad ja ka seal, kus mittu koggukonnda ühhe ainsa foggukonna=kohtu al seisawad (§ 2 lissa 2), seal wõib foggukonna = kohtus omale üllewataja=kohtu (§ 32) lubbaga isse kirjutajat wõtta.

Koggukonna tallitaja, abbimehhed ja kirjutaja peawad foggukonna kääst palka sama.

Kui wollimeeste-foggu ühhe ku aja sees ei peaks foggukonnale kirjutajat seadma, siis üllewataja kohhus panneb kirjutajat ammetisse ja finnitab ka, palju ta palka peab sama. Kõik foggukonna ammet-mehhed, ka kohtu-liikmed, sawad kolme aasta peale wallitud.

§ 27.

Yggaford, kui keddagi on ammeti peale wallitud, peab foggukonna-tallitaja sedda mõisa-politseile teada andma ja üllewataja=kohtule (§ 32) andma finnitada. Rinnitud foggukonna ammet = mehhed peawad siis ammeti-wannet wanduma.

Ammet-meeste finnitamine wõib siis agga ärrakelatud sada, kui wallimisse-seadus ei sanud täieste petud ehk kui tuakse finnitada mehhi, kedda seadus ei lubba ammetisse wallida (§ 28).

§ 28.

Koggukonna-ammetite peale ei sünni wallida neid, kes kohtu-mõistmisse läbbi nuhtlusse al olnud ehk kellele kohhus mõistnud, et nende sü kahhe wahhele jänud; weel ei sünni wallida neid, kes kohtu-kulamisise al ehk muidu kohtu al on ehk kes mittu korda kurja elluwisi pärrast politsei-nuhtlust sanud. Muidu sünnib kõik foggukonna pärralt mehhi, kes täiesite 25 aastat wannad ja ristiusku on, foggukonna ammetite peale wallida. Agga foggukonna-tallitaja, abbimehhed ja foggukonna=kohtu peawannem peawad ikka pärrismade-piddajate ehk rentnikude ligist wallitud sama.

Kes foggukonna tallitajaks ja kes foggukonna=kohtu peawannemaks on, ei tohhi selsammal ajal mitte fogguniste muud ammeti ennese peale wõtta. Kas muidu üks ja selsamma mees mittu teist ammetit korraga wõib piddada, se jääb foggukonna hõleks arvata.

Lissa Ria-ma 13. Nowembri kuu p. aastal 1860 finnitatud tallu=rakwa seadusse § 316 jääb täieste seisma

§ 29.

Üks mees, kedda foggukonna täis foggu on wollimehheks ehk foggukonna ammet-mehheks wallinud, wõib sest ammetist ehk wollimehhe-seisussest ennast peasta, kui temma wannus peale 60 aastat on, kui ta täit ammeti-aega jubba enna kord on teinud, kui temmal rasket haigust külles on, kui temma waja ealiste lastele wõõrmündriks on ja peab neile

tallu=kohta üllespidama ja on issegi kohha=rentnif ehk pärris=made=pid=daja, wimaks kui temma nisugguses seisuses ehk sedda warki ennast ellatab, et ta ei wõi allati koggukonnas paigal olla.

Lisfa Saab üks koggukonna=lige, kes koggukonna=ammetis täit ammeti=aega wäijateninud, jälle ammetisse wallitud, siis ta ei tohhi, kui jubba kolm aastat wahheaga olnud, ennast sest uest ammetist mitte peasta.

§ 30.

Kui koggukonna ammet=mehhed, nõnda ka wõllimehhed, omma ammetis pahha teinud ehk sedda, mis nende kohhus on, mahhajättnud, ja kui nemmad ülleüldse süüid teinud ehk ülle seadusse käinud, nõnda et kohtu alla langewad, siis wõib üllewataja kohhus (§ 32) neile nende ammeti=tallitust tükkiks ajaks kelata ja neid kohtude kätte anda, et sawad nuhhelbud ehk ka üsna ammetist ärralükkatud. Nõndasammuti wõib üllewataja=kohhus koggukonna=kirjutaja pärrast, kui tedda selgeste tunneb ammeti tarwis kõlwatuma ollema, käsku anda, et ta saab lahtilastud.

Teine jäggu.

Koggukonna ammet=meeste wigussed ja au=tähhed.

§ 31.

Koggukonna=tallitajal ja abbimeestel on refrudi=lisu=wõtmisse polest needhammad wigussed, mis koggukonna=kohtu liikmete on antud. Neil on ka wigus, üht isse ammeti=tähhte kanda, mis Baltia=merre kubber=mangude kindral=kubberneer kinnitab. Wimaks sünnib neid ja ka wõllimehhi, kui nemmad kaks ammeti=aega truweste teninud, üllema kohtule nimmetada, et saaksid rind=rahhasid au=tähheks kanda. Ka koggukonna=kirjutaja, kui ta kakssteiftümend aastat truweste teninud, wõib sedda=samma au=tähhte sada.

Kolmas jäggu.

Kelle üllewatamisse al koggukonna ammet=mehhed seisawad ja kellele arru annawad.

§ 32.

Koggukonna=tallitaja ja abbimehhed on Riia=, Tallinna= ja Saremaal koggukonna wallitusse=asjade polest kihhelkonna=kohtu ja Kura=maal kreis=kohtu üllewatamisse al. Kes tahhab koggukonna ammet=meeste seadmiste ülle kaebdust tõsta, peab sedda kahhe=näddalase aja sees nimmetud kohtude ees teggema. Agga kes jälle rahhul ei olle sellega, mis need kohtud mõistnud, see wigu omma kaebamist sellesamma aja sees kubberneri ette. Se lubbatud aeg tulleb sest päwast arwata, millal kaebaja sedda otjust, mis tedda ajab kaebama, teada sai.

Lisfa 1. Politsei=asjade polest seisawad koggukonna=tallitaja ja abbimehhed kreis=politsei=kohtude üllewatamisse al.

kirjutajad Nõuuti seaduse §19 punkt 2 järel, mis Ülembalt-
noolt 18 apr. 1861 rinnitult, ennegi jüo nõuuti
ei ju wõtmise peastetud on, kui nemad üht-
laise wa nõuonoma nõhtu kirjutajad on.

B. Et Ülewaataja nõhtud nõuonoma kirjutajad
jato rinnitauuise juures järeleisrat peawat
tähele pandud:

1, et waldades §26 järel nõuonoma kirjutajad
isärolisult tarwilisul nõrral eralt palgatus
wõisat saada

2, et rinnitatarad nõuonoma kirjutajad wäkem-
balt 25 aasta wanaduse (: §28 :) ja loitmata üler-
pidauuise noolest on. -

3, et nemad wõigerähembalt Hiirelõnoma woli
läbitseinud on. -

4, et mitme kandidati seost, ~~neid wõlledel jeta~~
kes juurembat wõlitaridust on saanud, wälja-
walitakse. -

§ 30 ja 34 juurde

Kubermangu walitjuse wäsk 24 Julist 1867 A#:114

Tuktural nõrral, kui walla wanemad oma
ametist nõrrale jäetud jaamad, wõisat Ülewaata-
jad nõhtud asjemiku walla wanemad wõör-
mõndrite seost rinnitada. -

§ 36 juurde

Kubermangu valitjuse näsk 23 Junist 1867 #196.

Kiitke üksi mõisaomanikud el, vaid ka mõisarendniku-
del on õigust mõisavalitjeli ametid üle kõige
inimese kätte anda. - Se õigus jääb maha sel
korraldel kui mõisaomanik ehk kontraktis
mõnda jellepoole on leppinud. -

Kommissiooni näsk Tallor. arjuss 30 Septbr 1874 #194

§ 19 kõige kõrgema näsk juhtijusel 10 Märtsil 1869 (: Pat.
1869 #132) ja P. A. ministri ja rügi Domaini ministri

Lisfa 2. Se sešinnatses seadusšes nimmetud üllewatamisše kord ja kohhus pannakse Ria-, Tallinna- ja Sare=maal kihhelfonna=kohtude ja Kura=maal kreis=kohtude peale seks ajaks, kuni Baltia=merre kubber=mangudes ned justits=kohtud sawad seatud.

§ 33.

Kihhelfonna=kohtud Ria- ja Tallinna ja Sare=maal ja nisammuti kreis=kohtud Kura=maal kutsuwad igga aasta koggukonna=wallitjust köiki=des koggufondades, mis nende al on, läbbi.

§ 34.

Üllewataja kohhus (§ 32) wöib wähhemate ammeti=süde pärrast tallitajale, abbimeestele ja mu koggukonna ammet meestele trahwiks möista: et sawad nomitud, kömwaste söibeldud, ehk et peawad kuni 5 rubla trahwi maksma, ehk et neid kuni 7 päwa peale pannakse finni. Raske ma sü ja üllekohtu pärrast kelatakse neid ammetit tallitamist ja antakse neid seadust möda sure kohtu alla (§ 30).

Rešjas peatük.

Möisa=politseišt.

§ 35.

Igga möisa, kirriku=möisa ja pri=möisa (Widme) rajade sees jääb, sedda möda kuid sešinnane seadus juhhatab, möisa=politsei ammet ja wöimus möisa wannemale, kirriku=möisa ehk pri=möisa=wallitsejale toime=tada, agga kronu=möisades selle mehhe ehk selle kohtu hokeks, sedda kronu=möisade Domäni=wallitusus seks arwab. Agga šin tulleb möisa=politsei=kohta möisa=rajadest koggukonna frunt mahha arwata; se on: Kura=maal need tallu=kohhad, mis koggukonna liikmete käes on kas nende pärris=ommaks ehk rendi peal; Ria=maal talluorjusse=ma ja Tallinna= ja Sare=maal tallu numa=ma. Koggukonna frundis seišab politsei=wal=litus tallitaja ja abbimeeste käes ühheškoos (koggukonna=politsei, wata § 19), agga politsei=kohtu asjad langewad koggukonna=kohtu alla (wata § 25).

§ 36.

Möisa=wannemal ja nõndasammuti ka kirriku=möisa= ehk pri=möisa= wallitsejal on bigus, möisa=politsei tallitust, sedda möda kui § 35 ja § 37 juhatawad, omma tahtmist möda teiste innimeste kätte anda; šis tulleb agga sedda tähhele panna, et wibimata nisuggust seadmist peawad kihhelfonna=kohtule ja Kuramaal kreis=kohtule andma kinnitada, agga kronu=möisades sedda asja Domäni=wallitususele kinnitamisseks peawad üllesandma ja selle ülle kihhelfonna=kohtule ehk Kura=maal kreis=kohtule teadust wima. Möisa=wannem, kirriku=möisa= ehk pri=möisa wallitseja peawad wastama selle eest, mis need politsei=abbilised tewad, kes nende assemel möisa=politsei toimetawad; ommeti nende wastamine ei kesta

ni kaugele, et nemmad kõik kahju peaksid tasuma, mis nende politsei-abbilise'ed teistele üllekohtu läbbi teinud, kui nemmad isse sest teadmata ollid, mis need teggid; agga nende kohhus on selle eest seista, et isse neid trahwirahhasid wäljamaksawad, mis kohtu polest nende politsei-abbilistele mõistetakse, kui need isse omma käest ei jöua makssta; agga ka siis on mõisa-wannemal, kes politsei-abbilist wöttis, se õigus, omma kullu tassumist abbilisse käest taggaajada. On luggu nõnda, et mõisa-wannem, firrifu-mõisa- ehk pri-mõisa-wallitseja mõistetakse mõisa-politsei ammetist lahti, ehk nõnda, et ta ei tahha mõisa-politsei tallitust isse piddada egga anna sedda ka enne nimmetud wiisil teise innimesse (politsei-abbilisse) kätte, ehk wimaks kui kronu mõisades luggu nõnda on, et Domäni-wallitsus ei te selget seadust, kes mõisa-politsei ammetit peab piddama, — siis jäwad need toimetamisjed, mis § 37, a, b, c, ja d, tähtede al nimmetatakse, ülle kõige mõisa-ma krundi koggukonna tallitaja hõleks.

Lisja. Kui mõisa-politsei antakse tallitaja hõleks, siis polse mõisa-wannemal mingisuggust wastamist tallitaja teggude eest; ka siis mitte, kui mõisa-wannem sedda ammetit omma sowimist möda ärra andis.

§ 37.

Mõisa-politsei kohhus ja õigus on se:

- a) Temma peab rigi-wallitsusse käsjud ja seadusjed mõisa-krundi rajades kulutama.
- b) Temma peab mõisa-krundis ja kui wiwitussest on kahju arwata ehk kui tallitaja ei olle liggi, ka koggukonna krundis murret piddama, et arwalik seadusse-kord ja rahhu jaab üllespetud ja pahhandusjed ärrakelatud; peab walwama, et latadel, lortfides ja trahterites kõik ausa ja wiisi pärrast on; peab hulkujaid ja kurjateggiaid kinni wõtma, et seadust möda ma-politsei kätte saaksid widud; peab tullekahjude, we-upputuste ja mu arwaliku häddanuhtlusse ajal kõik tarwilist nõu ja käsku andma ja ülleülbse sedda toimetama, mis igga kord kohhus on.
- c) Mõisa-politsei peab seal, kus laewad hukka lähhawad, politsei tallitust kätte wõtma otse nõnda, kuidas kauplemisse-seadusjes 1147ma tükki lisja õppetab (luggeda Seadusse-Swoddis XI ramatus).
- d) Mõisa-politsei peab kõikide isseärraliku asjade ülle, mis mõisa rajades juhtuwad sündima, ja nende asjade ülle, mis kubbermangu Statistiku-komitele tarwis teada, kreis-politseile sõnnumid andma. Koggu-konna krundist annab tallitaja neid asju mõisa-politseile ülles.
- e) Mõisa-politsei peab järrel-watama, et tallitaja ja abbimehhed kõik § 19 nimmetatud politsei-asjad ja nõndasammuti kõik § 20, i, 1, ja m, tähtede al nimmetatud, rigi-kassuse putuwad asjad seadusse järrel viete toimetawad ja kui mõisa-politsei pealt näeb wigga ehk üllekohhut, siis peab, kuidas asji tarwitab, kas kreis-politseile, ehk üllewataja-kohhule (§ 32) üllesandma, et süallune saaks karristatud. Nende

koostoleppimise peera on kroonu mõjate poliitika
ennegi sel võrdadel nende rentnikude kätte
anda, kui ehk raskemad jada kaitseid
maksuta ehk kogunist oma peale ei joo-
võtta, ja ka muude tingimuste pärast se rentniku
kätte andmine karvilis on. -

2, et küsimise kohta, kuidas sel võrdadel tuleb
öientada kui mõjamaade ärajätkumise pärast
ühtegi kroonumõjaga rentniku ei ole, ei ole teeni-
maani veel õigelo otfufelo gaordu. -

§37 punkt d kohta

Hubermangn Zeitung 1871 5 härtfel Nr 26

Küsimise peale, kas mõjapolitika junnitud on peale
§37 d nimetatud teateid Statistiku Komiteelo, ka muid
teateid arvulebdi jiofjootna, ja ühe mõjaga ja
kerikumõjaga poliitika kokkufulatamise peale, kumb
junnitud on neid teateid jiofjootna, jio jaab Hubermangn
volitfufe prolelt järeleisrat kärelepanemise kuul-
tud:

- 1, et §37 ka võiki muid teateid kärelepan
- 2, et ühe mõjaga ja kerikumõjaga kokkufulatamise
juures mõlemad jäud kemmaft peavad §3 järele
ühendamis kumma peale need karvilisud
teate jiofjootmine jääb. Kui nemand mitte
ei peavo kokkoleppimise, jio peab ülevaataja
kohus jello üle otfustama. -

§37 prot. 9

Kommissioni väsk Fallos. asjun 8 Oktbr 1866 A: 186

Mitme maldale kunkuleotamisi peale jääb
veel egal peris herral õigus volinirjaka
valla nimel palveid, ja muid kirju kuhtud.
juures jojeant ma. -

seadmiste polest, mis koguakonna omma polest on antud (wata § 11 ja § 20, a, b, c, d, e, f, g, h, ja k) ei olle mõisa=politseil koguakonna=wallitussega mitte suuremat teggemist, kui agga ni palju, kui § 8, lisa 1 ja § 12 § 27 ja siin allamal f ja g tähtede al kinnitatud on.

- f) Kui koguakond mõistnud, et kahju=teggjad ehk kurja elluga liikmed peawad koguakonnast wäljajehdetud sama, siis mõisa=politsei wõib omma arwamist selle asja pärrast üllema kohtu ette wia ja saab sefs kaks nädalat aega.
- g) Mõisa=politsei wõib koguakonna palwe peale ja temma nimmel palwe=kirjasi ja muud kirjasi kohtudesse andma, ilma et senna kõrwa isse lubbaandmist waja olleks.

§ 38.

Mõisa=politseil on peale selle weel õigus, iggäühhe innimesse käest kes koguakonna lige ei olle, agga mõisa=krundis ellab, pärrida ef seatud passi peab ette näitama; ja ka see õigus, kõi innimesse ülleüldse, kes mõisa=krundis ellawad, ennese ette kutsuda. On need asjad toimetada, kus sellesinnatse seadusse läbbi mõisa=politseile üllewatamis=õigus koguakonna wallitusse ülle on antud, ja ka siis, kui mõisa=politsei need luggud ja isseärralikud juhtumised tahhab järrellulata, mis ta koguakonna krundist Statistiku=komitele peab teada andma, siis pärrib mõisa=politsei tallitaja käest teadust ja on mõisa=wannemal siis õigus, koguakonna tallitajat ja abbimehhed ennese ette kutsuda.

§ 39.

On mõisa=krundis kurjad tööd ehk rasket süüd tehtud, siis peab mõisa=politsei süüallusid, nagu ülleüldse seadus on, kreis=politsei kätte andma; agga kui tegi wähhemat süüd teinud ehk sõnnakuulmata olnud, siis annab mõisa=politsei süüallusid karristusse tarwis, kuidas asji näitab, kas tallitaja hõleks, kui temma ammeti=wõimus senna ullatab, ehk koguakonna=kohtu ehk ka kreis=politsei kohtu kätte. Kui tallitaja sedda, mis mõisa=politsei täie õigussega pärrib, tähhele ei panne, ehk kui koguakonna=kohtus ei mõista õigust, — siis mõisa=politsei annab omma kaebamist üllewataja kohtu (§ 32) ette.

Ex bibl. univ. Tart.

§ 40.

Mõisa=politseil on õigus, koguakonna=politsei käest mitte üksi sedda pärrida, et ta kõiidele, kes mõisa=krundis ellawad, kermeste abbi ja kaitsemist sadab, kui honid on põllema sütud, kui rõwimised, margassed wäe kaupad sissetungimised ja muud nisuggused asjad juhtuwad: waid mõisa=politsei wõib omma krundis ka hädda wasta abbi nõnda kõiisuguse willetsuse ajal, ni kui tullekahjude, metsa=põllemisse, we=uputusse, többele ja lojuste haiguste ajal. Kui seddasuggust asja sünnib, on koguakonna=politsei kohtus, wibimata aidata, ilma et weel otaks, kummi appi kutsutakse.

§ 41.

Mõisa-politseil on omma isse pitser, mis kreis-politseil polest kinnitatakse, ja omma ameti-kirjade jure ei olle temmal tarwis tempelpaberid pruukida. Endiste seaduste järrel võib ta allati omma ameti-kirjad postiga sata. Need innimesed, kelle käes mõisa-politseil ameti-wõimus seisab, on seks ajaks, kui se ammet neil on, ihhunustlusseft peastetud, kui nemmad muidu omma seisust möda selle al peaksid ollema.

§ 42.

Mõisa-politseil on üllemal nimmetatud asjades, sedda möda, kuid need asjad näitawad, kas nende üllewataja kohtude alla, mis § 32 nimmetati, ehk ka kreis politsei alla seatud. See wiinne võib mõisa-politseile, kui se temma käskusil ei täida, kuni 3 rubla trahwi = maksu peale panna. Kaebamisil mõisa-politseil üle, kui se teinud, mis ammeti polest lubba ei olle tehha, wiakse kahhe nädala ajal kreis-politseil kohtu ette, kui need asjad politseisse putuwad; mu asjade pärrast tulles neid kaebamisil Kura-maal kohtusse, agga Ria-, Tallinna- ja Sare-maal kihhellonna kohtusse anda; need kohtud pannewad omma arwamisest senna kõrwa ja annawad asja kreis-kohtu holeks, et seal otsust mõistetakse. Kreis-kohtudel on õigus, süallusid sedda kahju, mis nad teinud ärratasuma ja trahwi kuni 25 rublani maksma panna ja ka weel käsida, et nemmad tükkiks ajaks mõisa-politseil ei tohhi piddada. Mõndasammuti on ka kubberneri ja kindral-kubberneril õigus, mõisa-politseil ametist tükkiks ajaks lahti mõista. Kas mõisa-politseil ammet süalluste käest üsna tulles ärrawõtta, sedda otsust mõistab Ria-maal se hoow-kohtu Departemang, mis tallurahwa asju toimetab, Tallinna-maal Landstoakohhus, Kura-maal Ober-Hoow-Kohhus.

Wies peatük.

Sellesinnatse seadusse asjutamisest.

§ 43.

Needfinnatsed seadmisest laiemalt ärraselletada, nende kõrwa juhhatajaid käskusil üllespanna, ue seadusse forra iggal pool asjutada ja Baltia-merre-kubbermangudes endisid seadusi, mis ennam ühte ei sünni, ue seadusse wastu ümberwahhetada, — kõik sedda antakse Tallu-rahwa-asjade kommissionide holeks kindral-kubberneri juhhatamisest al.

Ria-Lossi peal, 25. Mai 1866.

Liivlandimaa Wiitse-Kubernater **J. v. Cube.**

Wannem Sikertar **H. v. Stein.**

Suure Keisri-herra ja Senati-kohto Ukas.

Nr. 76. Liivlandi Kubbermango Wallitsusse polest, Liivlandi tallorahwa asjade Kommissiõni nõudmisse järrele, selle kindralkubeneri kirja ärratäitmisseks, mis nende kätte on sanud, saab nüüd se temmast üllespantud ning finnitatud ärratäitmisse seädminne Makogguõnna seadusfest Balti Kubermangudele fest 19. Webruarist 1866 selle läbbi keikide teada ning tähhele panna antud.

Z u h h a t u s,

Kuida 19mal Kүүndla-k. p. 1866 kõigekõrgemalt finnitatud Baltia-merre kubbernemangude Makogguõnna-seadust tulleb asfutada.

I.

Kuida wallad sawad koggukonnaks ühte seatud.

§ 1.

Üllewatajad kohtud (Ria- ja Tallinna-maal kihhelfonna-kohtud, Kura-maal kreis-kohtud) peawad kohhe pärrast selle aasta 1. Oktobri-k. päwa neis walla-kogudustes, kus wähhem on, kui 200 liget, mõisa-politseile kästu andma, et se walla-kohtu liikmed ja eestseisjad (Tallinna-maal walla tallitajat, temma abbimehhed ja eestseisjad) sadab kofku tulles ja nende käest otjust pärrib, kas neil nende wallas on küllalt mehhi, kes wõiwad teisi ammetisse wallida, ja neid, kes wõiwad wallitud sada, nõnda et nende seast ni hästi wollimeeste-koggu (wata-makogguõnna-seadus § 9) wäljatulleks kui ka kogguõnna ammet-mehhi (makogguõnna-seadus § 15, 25, 26) ja kas neil on sedda jõudu, kogguõnna-wallitsust ülles piddada. Kui nemmad nende käsõimiste peale wastawad: jah, siis mõisa-politsei annab sedda üllewataja-kohtule teada.

§ 2.

Kui nemmad nende käsõimiste peale (§ 1) kostawad, et neil polle küllalt mehhi egga jõudu ollemas, siis mõisa-politsei kutsub kõik walla-

koggudust kofku (Ria=ma tallurahwaseadus § 297; Kura=ma tallur=sead. § 46; Gesti=ma ehk Tallinna=ma tallurahwa=seadus § 408, § 415 ja se peab siis ütlemä ja nimmetama, mis uabri=wallaga ta sowiks ühte kogukonda kofkuheita. Sedda otsust, mis antakse, sadab mõisa=politsei üllewataja=kohtu kätte ja annab ühtlase laiemalt ülles neid asju, mis= pärrast sedda nõnda sowitakse.

§ 3.

Siis katsub üllewataja=kohtus mõllemad walla=koggudusse, teist mis isse sowib ja teist, kelle külge sowitakse jada (§ 2) leppitamisse kombel ühhendada; ja kutsub selle tarwis mõllemalt poolst mõisa=politsei ja walla ammed=mehhed nõu piddama, agga on isse seal juhhatamas. Kui nende wahhel seal leppimine on korda sadetud ja sedda leppimist on protokolli kirja pantud, kui siis weel kumbki walla=koggudus kofku tulnud ja sedda, mis protokolli seisab, heaks kiitnud, siis teeb üllewataja=kohtus selle leppitud ühhendamisse ülle kohtu=otsust ja polle siis selle wastu ennam seadusse ees räkimist.

§ 4.

Kui leppitamine (§ 3) korda ei lähhä, siis üllewataja=kohtus isse, ni kui kõigekõrgemalt kinnitud makoggukonna seadus § 2 näitab, annab käsku, et wallad sawad koggukonnaks ühhendatud ja teeb ühtlase ka selgemat otsust, misjuggune nende wahhe peab ollema; ja teeb selle ot= jusse järrel.

Lisja. Kui kohtu=käsku peale waldasi koggukonnaks ühte seatakse, siis üllewataja=kohtul polle tarwis, nende waldade (§ 2) omma so= wimissed kulata, waid kahhus isse mõistab omma arwamist möda, misjugguse koggukonna kõrwa wähhemad wallad sawad seatud.

§ 5.

Dlgu nüüd koggukonna=ühhendaminne leppitud ehk kästud (§ 3 ja 4), kui selle ülle agga kohtu=otsus on tehtud, siis peab üllewataja=kohtus makoggukonna=seadusse § 2 järrel sedda kubbernerise ja kameranow=kohtule üllesandma ja pärrast sedda ootama, kuni kubberneri käest ja kameranow=kohtust waldade ühhendamisse pärrast tarwilissed seadmissed wäljatulnud ja jeddamöda täeiste koggufond on ühte seatud; siis wast wõttab üllewataja=kohtus kätte, uut koggukonna wallitsust ühhendatud koggukonna=krundis (wata siin allamal § 9—20) ja ka mõisa=politsei ammetit nõnda kui makogguk.=seadus § 3 õppetab, asjutada.

Lisja. Kui esimest korda koggukonna nimme=juhatajat walmistatakse (§ 6—8) ja kui esimesesed koggukonna=koggud tulleswad ammet= mehhi wallima (§ 9—17), siis üllewataja=kohtus nimmetab ühte=seatud waldadest, Ria= ja Kura=maal walla=kohtu peawan= nemate hulgast ühhe, Tallinna=maal tallitajate hulgast ühhe, kes seal pea=mehhiks peab ollema.

31 juurde

Kommissjööri värsu Tallor. aogim 25 Novbr 1866 #314.

Hoguvouus liigeter tulevad jün arvata värs
meeste hengel, vahetpidamata nende vanadup
peale. —

§6 juurde

Kommissiooni näen Tallor. arjun 25 Novbr 1866 A# 314.

Kogunomise liigeter tulevad jün nōin meeste
hengel, rahet pida auata nende vanaduse peale
arvata. -

§8 juurde Skubern. valitjufe näsk 3 Novbr 1867 A# 161.

Walla nulli raamatude läbiwaatomise peal
egale uastal peale kirjipäeva ette võetud, ja ega
ihte seifur üles märkeitud juamoa

II.

Kuida koggukonna nimme-juhhatajat esimest korda tulleb valmistada.

§ 6.

Neis waldades, fedda teistega ühte ei seata, ni kui ülleüldse neis waldades, kellel on peale 200 liget, tulleb kohhe pärrast selle aasta 1. Oktobri-k. päwa hakkata, ut koggukonna-seadust asjutama; ja selle asja hakkatus peab iggalpool se ollema, et walla- (koggukonna-) kohhus ja eestseisjad (Tallinna-maal: tallitaja, temma abbi-mehhed ja eestseisjad) koggukonna nimme-juhhatajat (makoggukonna-seadus § 20, täht k) valmistawad, kus naad selle munstri mis siin tagga otsas lissaks üllespantud on, holega peawad märgiks wõtma.

Kus waldaft koggukonnaks ühhendatakse (§ 5), seal tulleb seddamõda, kuida se ühhendaminne walmis jõudnud, wibimata ja selsammal kombel nimme-juhhatajat valmistama hakkata.

§ 7.

Selle jures, kui esimest korda nimme-juhhatajat valmistatakse ja ka siis, kui ue koggukonna-wallitsusse asjutamisjeks muud toimetamisjed käsijil on, peab mõisa politsei-piddaja isje ehk teine, fedda ta omma assemele sadab (Mia-ma tallurahwa seadus aastast 1860 § 16; Kura-ma tallur-sead. § 254; Gesti-ma tallur-sead. aastast 1856 § 661) seal liggi ollema; ta panneb seal tähhele, et makoggukonna-seadus ja selle-sinnatse juhhatusse käsjud sawad täieste petud, ja kirjutab kõide nõuotjuste, tunnistus-kirjade ja kohtu kirjade alla, mis seal üllespannakse, ka omma nimme.

§ 8.

On koggukonna nimme-juhhataja walmis, siis peawad walla- (koggukonna-) kohhus, eestseisjad (Tallinna-maal: tallitaja, temma abimehhed ja eestseisjad) ja mõisa-politsei fedda, — kui nad tunnistust alla pannud, et on õige, — üllewataja-kohtu kätte saatma. Se kohhus watab fedda läbbi, parrandab ka, kust wigga leiab, ja sadab fedda siis wibimata walla- (koggukonna-) wallitsusse kätte taggasi, et ue wallitsusse tarwis hakkab mehhi wallima. Pärrast fedda, ni mittu korda kui koggukonna ammet-mehhi, wolli-mehhi, ja sadikuid ilma madeta meeste likidest tulleb wallida, peab koggukonna-tallitaja iggakord nimme-juhhatajat läbbi watama, kas koggukonna-liikmete arruga ja nende ollemisjega ühte sünnib; ta peab fedda, mis teisets lainud, ümberkirjutama, agga mis jure tulnud ka nimme juhhatajasse lissama; üllewataja-kohhus peab igga aasta, kui koggukonna-wallitsust läbbikatjub (makoggukonna-seadus § 33) issearranis tähhele pannema, kas fedda on tehtud.

III.

Kuida sadikuid ilma-madeta meeste likidest, kuida wollimehhi ja koggukonna-ammet-mehhi wallitakse.

§ 9.

Üllewataja=kohhus määrab siis neile koggufondadele, kus vähem kui 200 liget on, ja neile, kus 200 kuni 500 liget, mittu wollimeest neil tulles wallida (makogguk.=sead. § 9 ja selle § lisa; ja siis annab kohhus kõikidele koggufondadele käsku, et ilma-madeta meeste likidest, kes tallu-kohha piddajad ei olle, hakkatakse sadikuid wallima, (makogguk.=sead. § 6.

§ 10.

Esimest korda wallitakse neid sadikuid nõnda, et ilmamadeta meeste ligid mõisa-politsei käsu peale ja walla- (koggukonna) kohtu peawannema (Tallinna=maal tallitaja) juhhatamisje al kofku tulleswad ja igga kümne täie ealisse liikme peale igga liik omma hulgast ühhe sadiku täie-koggu liikmeks walliwad. Kuida makoggukonna seadus § 6 ja § 8 lissas käsib tulleswad need ligid üks hawal kofko, se on: mõisa sullased issepäinis, perremeeeste sullased issepäinis ja weel need mehhed, kes omma kae peal ellawad ilma et tallu-kohte peawad — kelle jure ka wabbaditud arwatakse — jälle issepäinis.

§ 11.

Et nüüd neist likidest mitte üks ainus, kui sedda agga koggukonnas on, ei tohhi täiest koggust, mis ammet mehhi wallib, lahti jada, sellei pärrast peab, kui ühhelgi ei peaks kümne täie ealift liget ollema, ommetsest ligist üks sadik wallitud sama; agga kui ühhes ligis täie ealisesd liikmed kofku arwatakse ja on ülle täie kümnete weel liikmid, kellest agga kümme ennam täis ei sa, siis nende üksikute kohta, mis peale kümne, kahhekümne ehk mis peale suremaid kümnid on, ei sa ennam sadikud wallitud. Neid, kes sadikuks on wallitud, käsib walla (koggukonna) kohtupeawannem (Talinnamaal tallitaja) nimmejuhhatajasje üllesmärkida.

§ 12.

Kui esimeste kolme aasta pärrast ja sellesamma aja taikka ifka jälle tarwis on, neid sadikuid, kes ilmamadeta meeste likidest tulleswad, ueste wallida, siis peab se ka üllewal nimmetud korra järrel sündima ja täieste sedda mõda, kuida makoggukonna seadus § 8 lissa 2 õppetab; agga koggukonna tallitaja annab siis omma poolst selle tarwis käsku ja on isje seal juhhatamas.

§ 13.

Kui sadikud ilma-madeta meeste likidest on wallitud, peab wibimata esimmenne täis koggu kofku kutsutud sama, tarwilissi koggukonna wallitusse mehhi wallima.

§ 9 juurde

Komisjoni näs. Tallor. arjun 25 Märts 1866 A: 314.

Hogovonna liikmete al on jellejuures kõik
meeste hinged wabepidamata nende wanaduse
peale - mõista. -

§16 juurde Patent 14 Febr 1866 nr: 120.

pat. 4. Kõne ehk mitme raltate kommunikatsioonide
võib ennegi kogus. raltade erataunisega jündi-
da. -

§ 14.

Sedda wallimisise-koggu kutsub möisa-politsej koggukonna nimme-juhataja järrel ja sedda möda kokku, kuida makoggukonna-seadus § 6 selle koggule liikmid nimmetab. Möisa-politsej üllewatamisise al on walla- (koggukonna-) kohtu peawannem (Tallinna-maal tallitaja) seal juhatajaks. Kuspool ja millal kokku tullakse, sedda käsib möisa-politsej, agga mis wiisi tulleb wallida, sedda ütleb üllewataja kohhus. Et agga mönni tagga järrel ei hakkaks wallimisest wigga otsima, sellepärrast peab möisa-politsej seal tähhele pannema, et neil kes walliwad, selle ülle et seks kölbawad, ja neil, sedda wallitakse, selle ülle et sünniwad wallida, selget tunnistust, ja ülleüldse, et igga asjal selget seadusse-põhja on.

§ 15.

Kõige selle ülle, mis wallimise jures sünnib, tulleb üht isse protokollu üllespanna, kus kōikide nimmed, kes wallisid, ja kōikide nimmed, sedda walliti, kirjas seisawad. Sest protokollist wõetakse teist kirja ja sedda wiakse möisa-politsej läbbi üllewataja kohtu kätte, kui wallitud meeste kinnitamist sealt minnakse palluma.

§ 16.

Kui koggukonnas esimest korda mehhi wallitakse, tulleb Tallinna-maal kōik koggukonna ammet mehhi (ka koggukonna kohtu liikmid), — Ria- ja Kura-maal koggukonna tallitajat ja abbimehhi (estseisjaid) ja peale sedda kōikides kolmes kubbermangus weel wollimehhi wallida. Agga Ria- ja Kura-maal polle tarwis koggukonna- (walla-) kohtu liikmid ueste wallida, enne kui nende ammeti-aastad, mis weel jooksewad, täis sawad. Agga kui neis kahhes kubbermangus luggu nõnda on, et mönni koggu- (walla-) kohtu lige koggukonna tallitajaks saab wallitud, siis tulleb temma asfemele teine koggukonna-kohtu liikmeks wallida.

§ 17.

Kui esimest korda muist wollimehhi peab wälja astuma, et usi asfemele saaks wallitud (makogguk.-sead. § 9), siis tulleb koggukonna tallitaja juhhatamisise al ja sedda möda, kuida heidetud liist näitab, sedda järke kinnitada, mis järrel wollimehhed jäu-kaupa wäljaastuwad, ja sest asjast kōik mis tarwis näitab, ühte isse protokollu üllespanna.

Agga tallitajale neist koggukondadest, kus wollimeeste summa-luggu, olgu se kohtu poolt määratud ehk kohhe seadussez kinnitatud, ei anna jaggada kolme ühhe surusse jagguse, peab üllewataja-kohhus wi-himata käsku andma, mittu wollimeest igga aasta ueste tulleb seada, — ni pea, kui tallurahwa-asjade komissson (ehk seadusse-kohhus) makog-gukonna seadusse § 9, 2se lisa järrel selle asja ülle otsust teinud ja kindral-kubberneer sedda kinnitanud.

§ 18.

Ugga tagga järrel, kui seatud forra pärrast, ehk ka sellepärrast, et mõnni mees ammetist lahkunud, tarwis lähhab wollimehhi (makoggu-seadus § 9), koggukonna ammet-mehhi (wata sealjammast § 8) ja sadi-kuid ilma-madeta meeste likidest (selsammast § 6) wallida, siis tulleb sedda tehha selsammal aastal, millal meeste ammeti-aeg otsa lõppeb, ehk millal wollimehhi tulleb wahhetada, ehk millal kegi ammetist lahkus, Oktobri ehk Novembri-k. sees tallitaja omma seadmist möda ja temma juhhatamisse al (makogguk.-seadus § 8 ja § 20, täht a). Siiski wõt-tawad wallitud mehhed ifka wast järreltulleswa ue aasta hakkatusses, kui nad jo finnitatud on ja ammeti-wannet wandunud, omma ammeti-tal-litust kätte.

Seddamöda peawad ka kõik koggukonna-rehknungid eddespidi igga aasta 31se Detsembri-k. päwaga lõppetatud sama ja peab nende ülle järreltulleswa aasta 6 esimesse nädala sees seatud wiisil arru antama (makogguk.-seadus § 11, täht h); mis isse protokoll-i kirja panna ja koggukonna protokoll-i-nöörramatusse kirjutada tulleb.

IV.

Kuida ued koggukonna-wallitsejad ammetisse seatakse ja ammeti-tallitust kätte wõtawad; ja koggukonna-majast.

§ 19.

Kui wollimehhed on wallitud ja kui tallitaja ja koggukonna-abbi-mehhed on üllewataja-kohtu poolt finnitatud, siis se kohhus panneb wol-limehhi ja pärrast sedda, kui koggukonna ammet-mehhed on wandunud (makogguk.-sead. § 27), ka neid ammetisse ja annab ammet-meeste kätte nende ammeti-märki (makogguk.-seadus § 31). Selle järrel peab wol-limeeste kogu wiibimata koggukonna-kirjutajat ammetisse seadma ja selle jures makogguk.-seadust § 26, kus kolmas tükk sest asjast rägib, hõlega tähhele pannema.

§ 20.

Ammeti-märkisi (makogguk.-seadus § 31) sadab kindral-kubberneer ni mittu, kui tarwis lähhab üllewataja-kohtu kätte ja annab ühtlasse teada sedda hinda, mis koggukonnad nende märkide eest peawad maksma. Enne peab üllewataja kohhus märkisi sealt wälja palluma.

§ 21.

Selle järrel tulleb Riia- ja Kura-maal koggukonna-rahha magasi-wallitjust ja muid koggukonna-asju, mis siit sadi walla-kohtu al ollid, ue koggukonna wallitusse kätte anda; sedda tulleb ka tehha kõikide kir-jadega, kellesse tännini walla-kohtu wallitusse- ja politsei-asjad ülles-

326 juurde

Kommissioni kasi Tallor. arjun 23 Septbr 1866 Nr 159

1. Kirjapuhetuse vallavanematega rahva keeler, peavad ülevaatajad nõutu kirjutajad tõlkeid rahva keelde muretsema, ja tõlkujate palvamiis kulle kandma;
2. Ametlik kirjapuhetus Kreispolitsei ja vallavanemate vahel peab edespäidise väjuni mõisapolitsei läbi jündima, kes neid kirju vallavanemate kätte peavad andma, ja neid tõlkuma. —

pandi. Möisa-politsej peab seal jures ollema ja üllewatama, kui sedda kõif kätte antakse; agga kõif pannakse ülles isse protokolli, kellest teist firja tehakse ja üllewataja-kohtu kätte sadetakse. Tallinna-maal peawad, kui koggukonna kohtu liikmed on wallitud (wata selle juhatusse § 16) ja kui nemmad sanud finnitatud ja wandunud ammeti-wannet (makogguk.-seadus § 27), kohhe koggukonna-kohtud asfutatud sama sedda möda, kuidas makoggukonna seadus § 25, lissas ütles; ja sedda kohtu seadust mis seal nimmetatakse peab neile tallurahwa-asjade kommissjoni (seadusse-kohtu) käest kindral-lubberneri finnitussega antama.

§ 22.

Üllewataja-kohhus peab murret kandma, et koggukonnad, kus sedda enne ei olle, koggukonna-pitseri ja protokolli nõõrramatu (makogguk.-seadus § 13) omma kulluga sawad. Pitseril peab rahwa omma kele ümberkirjaks ehk pealkirjaks ollema koggukonna-nimmi: „N N. koggukond“, ehk „N. N. koggukond“.

§ 23.

Misuggustes koggukondades, kellel isse koggukonna maja ei olle, peab koggukonna-tallitaja, sedda möda kui wollimeeste-koggu arwab, koggukonna wallitsussele (makogguk. seadus § 4) kas koggukonna krundis parrajat tubba hürima ehk, kui möisa wannemaga nõusse saab, möisas parrajat paika murretsema.

Kura-maal peab ka siis, kui möisa wannem nõus ei tahhaks olla, uel koggukonna-wallitsusjel ommeti õigus ollema, endist walla (koggukonna-) kohtu tubba weel kaks aastat prufida.

§ 24.

Et koggukonna wallitsus müüsa-orterisse jääb ei lubbata ommeti kuskil kauemaks, kui kahhels aastaks. Selle ajaga peab ehk koggukonnamaja ehhitatud sama, ehk koggukonna omma krundis wallitsussele parrajat ja jädawad kohta leitama.

V.

Ue koggukonna-wallitsusse wahhe üllewataja-kohtu ja politsei-kohtudega.

§ 25.

Koggukonna tallitajat pannewad kõif ammeti-kirjad, mis üllewataja-kohtude kätte lähhawad, otse rahwa omma kele ütles. Pärast, kui seadus jubba saab allustatud, sawad weel isse seadmisjed wäljatullema ammeti-kirjade pärast ülleüldse, ja ka sellepärast, kuidas kreis-politsej-kohtu wahhet kirjade läbbi tulles toimetada.

VI.

Mõisa-politseist.

§ 26.

Kõik need, kelle käes mõisa-politseist on, jäwad seddasamma täit ja seatud ammeti-wõimust pruukima ni kauaks weel, kuni ued koggukonna-wallitsejad sanud wallitud, kinnitatud, ammetisse seatud ja kuni nemad ka hakkanud ammetit toimetama (wata siin üllemal § 9 — 22). Kui se on sündinud, siis üllewatajad-kohitud peawad sedda igga mõisa-politseile ammeti-kirjade läbbi teada andma.

§ 27.

Kui nüüd feigi mõisawannem mõisa-politseist tallitust nõnda, kuidas se ues koggukonna-seadusjes kinnitatud on, ei tahha piddada, waid heidab sedda ennese pealt üsna ärra, agga ei anna sedda ka mitte kellegi politseist-abbilisise kätte, ja kui siis need politseist-asjad, mis makoggukonna-seadusjes § 37 a, b, c ja d tähtede al nimmetatakse, mõisa-krundiski tallitaja hõleks jäwad, siis peab sesamma mõisa-wannem tallitajale ja koggukonna kirjutajale ommast käest palka maksma. Se palgamaks armatakse ülles sedda mõida, kui suur se mõisakrunt on, mis politseist-asjade polest siis koggukonna krundi kõrwa jääb. Üllewataja-kohitus peab sedda maksu kinnitama, ja enne kui se sündinud, ei ja mõisa-wannem mitte mõisa-politseist tallitusseft lahti lastud.

VII.

Kuida selle järrel wadetakse, et makoggukonna seadus saab asfutatud.

§ 28.

Üllewatajad-kohitud peawad igga kuus selle üle, kuidas makogguk.-seadusse asfutamine eddasi saab, tallurahwa asjade komisjionile teadust andma. Se komisjion annab omma poolt ka igga ku takka kindral-kubbernerile üle kõige kubbermangu laiemat teadust.

§ 29.

Ommeti peab kolme kuga, se on 1867ma aasta 1. Januari-k. päwani, uus seaduse-kord iggal pool täieste asfutatud ollema; ja et se nõnda sünnib, selle eest peawad üllewatajad-kohitud seadust mõda (Ria-ma tallurahwa-seadus § 1120; Gestima tallur. seadus § 1291; Kura-ma tallur.-seadus lissa IV, § 21) tallurahwa-asjade komisjionile wastama.

Kogukonna nime-juhataja

N. N. mõisa (kirrifu-mõisa n. t.) ülle, mis N. N. kreisis ja N. N. kihelkonnas, N. N. ma kubermangus on.

I. Made-piddajad liikmed.

A. Pärriis koha piddajad.

1858ma aasta revisiooni järel.		Ümberkirjutamise läbbi jure tulnud.	Kogukonna liikmeks ülles wõetud.	Risti-nimmi ja liig- nimmi	Millaal sündinud.	Mis usu.	Misuggust kohta peab.	Mis muidu tähhele panna.
Perre- koha Nr.	Suggu- selft Nr.							
XIII.	20	—	—	Hans Kusik. naene An. tüttar Marri.	1. Sept. 1820 20. Aug. 1824. 1. Detf. 1848.	Lutterusse. ka ka	N. N. perrekoht on temma pärriis.	Surri 5. April 1865. Teisel mehhel, wata C täht. On wõõrmündri al; wata täht B.
XII.	103	—	—	Saan Ljew.	5. Junil 1812.	Wenne.	N. N. perrekoht on temma pärriis.	Kogukonna-kohtu lige aastast 18 sabit.
—	—	N. N. kirrikumõisast ümberkirjutud, 6. Juli k. päwa aastast 1865 ümberkirjutuse lehhega.	—	Mikael Keppi. naene Sohwia. poeg Peter. poeg Surri.	27. Mart. 1830 8. Sept. 1835. 15. Jan. 1857. 16. Sept. 1859.	ka Lutterusse. Wenne. ka	N. N. Wabhatkoht on temma pärriis.	Kaela-kohtu al.
—	—	—	Sai 8. Junil 1864 kihelkonna- (kreis-) kohtu ees ülleswõet- tud Kialinna loddan- niku õigustega tükkis.	Pridil Kohrbach.	27. Okt. 1820.	Lutterusse.	N. N. perrekoht on temma pärriis.	Ei ella kogukonna trundis.

Alla pannewad walla-(kogukonna-) kohhus (Tallinna-maal tallitaja, eestseisjad) ja mõisa-politsej omma nimmed
.....mal Oktobri-k. päwal 1866

B. K o h h a = r e n t n i f u d.

1866ma aasta revisiooni järel.		Ümberkirjutamisfe läbbi jure tulnud.	Kogukonna liikmeks ülles võetud.	Kisti-nimmi ja liig- nimmi.	Millaal sündinuud.	Mis usku.	Mis suguist kohta peab.	Mis muidu tähhele panna.
Perre- kohha Nr.	Sugugu- selt Nr.							
XI.	35	—	—	Käsper Riidlik. naene Riisu. poeg Käsper. tütar Ewa.	5. April 1829. 27. Okt. 1834. 17. Sept. 1854. 5. Jan. 1856.	Lutterusfe. ka ka ka	N. N. perrekohha rentnif.	Kogukonna-kohhus mõist- nud 5. Novembril 18 . . , et ta üks aasta täie kogu nõupidamisfe jures omma sõnna ei pea üttema.
XIII.	20	—	—	Abu Kusif.	16. Nov. 1844	Lutterusfe.	N. N. wabattkohha rentnif (wata üllemal A suguistelti num- ber 20).	Dn kogukonna-abbimees aastast 18 . .
—	—	Sali mõisast ümber- kirjutatud; wata üm- berkirjutus-leht 4. Suni-ku päwal 1862.	—	Jakob Lannenbaum. naene Lena. poeg Lawet. poeg Michkel. poeg Paul.	25. Sept. 1818. 4. Junil 1823. 25. Aug. 1846. 20. Okt. 1847. 13. Jan. 1850.	Lutterusfe. ka ka ka ka	N. N. perrekohha rentnif.	Dn waja-ealise perrekohha- päärija Marri Kufiku wõõr- münder, wata üllemal täht A.
—	—	—	Sai 5. Augustil 1864 kihhelkonna - (kreis-) kohtu ees ülleswõet- tud mõisniku õigus- tega tükkis.	Aleksander v. Müller.	7. Juli 1836.	Lutterusfe.	N. N. perrekohha rentnif.	—
—	—	—	Sai 17. Januaril 18... kihhelkonna - (kreis-) kohtu ees ülleswõet- tud wõra-ma mehhe õigustega tükkis.	Heinrich Rindfleisch.	15. April 1834.	Kalwini.	N. N. perrekohha rentnif.	—

Kõik need walla- (kogukonna-) kohhus (Tallinna-maal tallitaja, eestseisjad) ja mõisa-politse'i omma nimmed.
. . mal Oktobri ku päwal aastal 1866.

B. Falu zentriskud

naasta § 3 Lisja 2 Tähenus T. P. R.

II. Ilma-madeta liikmed.

C. Mõisa sullased.

Sugguseltji number rewisioni järrel aastal 1858.	Ümberkirjutamise läbbi jure tulnud.	Kogukonna liikmeks üles wõetud.	Nisti-nimmi ja liig-nimmi.	Millal sündinud.	Mis usku.	Santwärf ehk tö-ammet.	Mis muidu tähhele panna.
31	—	—	Andres Kustofon. naene Trinu. poeg Jakob. poeg Karel. tüttar Lene.	4. Mai 1835. 28. Aug. 1837 20. Nov. 1857 5. Detf. 1858 27. Nov. 1859	Lutterusse. ka ka ka ka	Mõisa kärner.	Si ella kogukonna frundis.
—	Wändra mõisast ümberkirjutatud; 5. Juliku päwa aastast 18... ümberkirjutus-lehhega.	—	Mart Weltmann. naene An. Kusiko leff (wata üllemal täht A.)	1830. 20. Aug. 1824	Wenne, Lutterusse.	Kutsar.	Mõndasammuti.

Alla pannewad walla- (kogukonna-) kohhus (Tallinna-maal tallitaja, eestseisjad) ja mõisa-politsei omma nimmed.

. . mal Oktobril 1866.

D. Perremeeeste sullased.

1858. ma aasta rewisjoni järel		Ümberkirjutamise läbbi jure tulnud.	Kogukonna liikmeks ülles wõetud.	Nimmi-nimmi ja liig- nimmi.	Millal sündinud.	Mis usku.	Santwerf ehl tö- ammet.	Mis muidu tähhele panna.
Perre- kohha Nr.	Sugug- selist Nr.							
LXX.	113	—	—	Tõnnis Ennok. naene Lifu. poeg Peter. tüttar Ewa.	7. Webr. 1820. 15. Juli 1824. 25. April 1859. 7. Now. 1860.	Lutterusse. ka ka ka	N. N. perres sullaseks.	Kohtu poolt kogukonna üllewatamise alla pandud.
—	—	Sai 3. Septembril 18 . . kihelkonna- (kreis-) kohtu ees ülleswõetud Lemfali linna oiklasti digus- tega tükkis.	—	Bridit Sürgensohn.	25. Sept. 1847.	Lutterusse.	N. N. perres sullaseks.	—
—	—	Wolmara mõisast ümberkirjutatud; wata ümberkirjutusleht 7. Mai-l. päwal 18 . .	—	Ginrik Krants.	25. April 1831	Wenne.	N. N. perres sullaseks.	On üleannetuma lakkumise pärast kolm korda politsei- nuhtlust saanud.

Alla pannewad walla- (kogukonna-) kohhus (Tallinna-maal tallitaja eestseisjad) ja mõisa politsei omma nimmed

. . mal Oktobril 1866.

Kommissioni näsu Tallor. asjun 25 Novbr 1866 A: 314.

Kõiv. efi kenne peal olejad kogukonna liidmed
nõudma ka need kes praegise peal elavad, on
valla rullinõuamatus efi kenne peal, olejate
veermätsje liidmete jenna ülejäätta, ja ka heale-
andjate jenna ülejäätta, ja võivad nemad ka
oma vümmisude healeõigust taganvõuda.

E. Liikmed, kes omma käe peal, ilma madeta ellawad.

Suggusetfi number 1858 aasta reuifioni järrel.	Ümberkirjutamisse läbbi jure tulnud.	Kogukonna liikmeks ülles wõetud.	Niisri-nimmi ja liig-nimmi.	Müüal fündinud.	Mis usku.	Santwarik ehk tö-ammet.	Mis muidu tähhete panna.
213	—	—	Jaan Keppi. naene Kadrina. poeg Hans. poeg Peter.	2. Martf. 1837 17. Jüli 1839. 17. Mai 1859 27. Jan. 1862	Lutterusse. ka ka ka	Dn N. N. perred rentniku käest jälle rendinud, (wata täht B.)	Dn aastast 18. . maggasi üllewataja.
41	—	—	Kasper Nõmmi.	25. Mai 1826.	Lutterusse.	Dn sep.	—
—	Seitali mõisast ümber kirjutatud; wata üm- berkirjutus-leht 24. Jüli-k. päwal 18 . .	—	Mart Reio. naene Liu. poeg Hinrik. poeg Abo. tüttar Lisu. tüttar Marri.	25. Webr. 1810 30. Jan. 1815 8. April 1846 18. Mai 1848 25. Sept. 1849 4. Jan. 1852	Lutterusse. ka ka ka ka ka	Dn kõrtsmik N. N. kõrtsis.	—
—	Muia mõisast ümber- kirjutatud; wata üm- berkirjutus-leht 24. Jüli-ku päwal 18 . .	—	Hans Kalnin. naene Tsiibe. tüttar Marri. tüttar An.	25. Jüni 1835. 17. Jan. 1839 1. Jan. 1860 2. Jüni 1862	Wenne. ka ka ka	Dn kangur.	Saab waeste-armu.
—	—	Sai 6. Tefsembri ku päwal 18 . . kihhel- tonna (kreis-) kohtu ees ülleswõetud Tu- fumi linna mefthanini õigufttega tükkis.	Daniel Meier.	5. Jüni 1837	Judaufku.	Dn poelaupmees.	—

Ala pannewad walla- (koguukonna-) kõhhus (Tallinna-maal tallitaja, eeftseisjad) ja mõisa-põlitfei omma nimmed.
.. mal Oktobril 1866.

Suure Keisri-herra ja Senati = kohto Ukas.

Nr. 77. Ukas üllema Senati poolt. Üllema Senati kohhus laskis ennesele ettejäada seespididiste tallituste Ministri kirja Nr. 12171, mis nenda käib: Kindralkubberneer ülle Liwi-, Gesti- ja Kurama on seespididiste tallituste Ministeriumile kirjaprowi saatnud, mis temma moisnikude selltjiga Balti Kubernemangude sees on kokkoräkinud nende Reeglide pärrast, mis järrele Balti Kubernemangude sees Makoggo-konnade arwalik elloseisus peab hea korra peäle seätud sama. Sesamma kirjaprow on seespididiste tallituste Ministri nouandmisega Balti Kommite kätte sanud. Kommite on senna monned punktid jure pannud ning sedda heaks kiitnud, ja on nouuts wõtnud, sedda kirja Ministri nouandmisse järrele keige üllema Wallitjusse filmi alla panna, ja ühhel hobil üllemat Rigi Wallitjejat, Keisriherrad palluda, et Temma se peäle lubba annab, et need Reeglid saaksid siisefäetud ühtlase selle keigeüllemalt finnitud seadussega koggo-konnade wallitsemisest sel 19. Webruaril 1866 ja sellesamma seadusse finnitud korra järrele nendawisi, et Balti Kubernemangude Kindralkubberneer ühhel hobil nende arwamistega, kuida needfinnatjed käsjud on ennast üllesnäetnud prukimisse jures, annab omma tundmist ülles selle asja ülle, mis weel nende Reeglide jures tarwis olleks teise korra peäle seäda, ja et siis needfinnatjed Reeglid ühtlasse selle Makoggo-konnade seadussega saaksid selle finnitud korra järrele seadusse asjade polest wiimsesks läbbiwatamisfesks ettejäatud. Sesinnane Balti Kommite noupidamine on sel 11. Junil s. a. keige Üllema Wallitjusse polest heaks arwatud sanud, ja on siis Keisriherra omma käega selle Kommite päwaramato peäle kirjotanud: „ärratäita“, ja selle Reeglide kirjaprowi peäle: „töeks tehha“. Sellesinnatje täitmisfesks ühtlase selleja Liwi-, Gesti- ja Kurama Kindralkubbernerile teädawaks antud keige Üllema tahtmisse polest, läkkitab temma, seespididiste tallituste Minister, üllema Senati kohtule üht Kopia sest keige üllemalt heaks arwatud kirjaprowist nende Reeglide polest, mis putuwad nende seädmistele kohta, mis järrele Balti Kubernemangude sees Makoggo-konnade arwalik elloseisus peab hea korra peäle seätud sama, et siis tarwilisjed seädmissjed saaksid ettewoetud, neid Reeglid siiseseäda.

Rästud. Sest keige Üllema Keisri käsjust, kus olgo ka weel Yiggi pantud üks Eksemplar sest kirjaprowist nende Reeglide polest, mis putuwad nende seädmistele kohta, kuida Balti Kubernemangude sees Makoggo-konnade arwalik elloseisus peab hea korra peäle seätud sama, et teäda saaksid ning woiksid ärratäita need, selle kohta se käib Ukasid wäljasata.

Neist seädmissest, kuida Balti Kubernemangude Makoggo-konnade sees arwalik elloseisus woiks hea korra peäle seätud sada.

1 Departementist sel 18. Juli 1866
Nr. 44,827.

Original-kirja peale on Suur Keisri Herra omma käega kirjutatud:
Selo-Sljinstoe, 11. Juni-k. p. aastal 1866. „Tuleb nõnda lorda sata“.

R ä s i d,

nende asjade pärrast, mis Baltia-merre kubbermangude makoggu-kondades rahwa heaks ja kasnaks seatud.

A. Wilja-hoidmisse maggastest.

§ 1.

Iggaiühhel makoggukonnal peab kõige vähemast üks maggasi-aida hone ollema aina selle tarwis, et seal sedda wilja hoitakse, mis koggu-konna heaks on korjatud. Maggasi-ait peab ni suur ollema, et käs-kudes seatud wilja-warrandus (wata siin allamal § 2 ja lisja) senna sisse mahhub; ja se tulleb nõnda ehhitada, et tulle wasta peab, ja nisugguse kohta, kus tulle kartust ep olle. Sellepärrast ei olle ennam lubba, kus ufi maggasi-honid tarwis lähhäb, neid puust ja nisugguse kattufega, mis tuld kardab, üllesehhitada.

Lisja. Kura-ma kubbermangus, kus maggasi-honed ennamiste möisa-wannema käest antakse, peab se möisa-wannem, kes endist maggasi-honet ennam koggu-konna kätte ei tahha jätta, ue hone tarwis ühhe ehhitus-platfi ja ni palju ehhitus-puud andma, kui senna puwärgi jure tarwis lähhäb.

§ 2.

Maggasi wilja-arru on siis täis, kui ni palju wilja on sisse pandud, et üks tsetwert talwilja ja pool tsetwerti sui-wilja tulleb igga-ühhe meesterahwa hingejauks wiimse rewisjoni järrel ja ka iggaiühhe liikme jauks, sedda endise seisusse wigustega tükkis koggu-konda ülleswöeti. (Wata makoggu-konna seadus § 1 ja lisja).

Lisja 1. Kui maggasi wilja-warrandus selle läbbi, et siik sadik maggasi-arru surem olli, nüüd ülle selle arru käib, mis sesfinnatfes §-numbris seatakse, siis ei pea se willi, mis ülle arru on, mitte koggu-konna liikmetele ärrajaggatud sama, waid wollimeeste-koggu peab käsku andma, et se saab ärramüdüd ja lunnastud hind jääb siis koggu-konna abbirahhade külge.

Lisja 2. Kubberneer wöib seal, kus se tweste näitab tarwis ollema wollimeeste-koggu ofjust möda ja üllewataja-kohtu (makoggu-k. sead. § 32) kirja peale, lubba anda, et üks ossa maggasi-wilja, agga mitte ennam kui pool maggasi-wilja warrandusfest, saab ärramüdüd ja lunnastud hind ka koggu-konna abbirahhade jure pandud.

§ 3.

Seal koggu-kondades, kus maggasi-wilja arru weel ei olle täis egga olle ka selle wörra rahha (wata § 2, lisja 2), seal peab igga meesterahwa hinge-kohta rewisjoni järrel ja iggaiühhe kohta, kes omma

endise seisuse viigustega tükkis koggukonna liikmeks on vastu võetud, igga aasta pool tsetwerik ruffid ehk niszju ja pool karnits sui wilja maggasisse maksetud sama, kuni maggasi-wilja warrandus täie seatud arru peale (§ 2) sanud.

§ 4.

Kes koggukonnast wäljaminez temma liikmeks ennam ei jä, sellel ei olle wiiguz, maggasi-wiljast ei kwiige-wähhemat osjagi ommale pärrida. — Agga siis, kui wallad koggukonnaks ühte seatakse (makogguf.-seadus § 2), saab ka sedda möda nende waldade maggasi-willi kofku pandud.

Ommeti selle käsju läbbi sedda ei kelata, et ühhes ja sesammas koggukonnas kaks ehk ennam maggasi-honet on; siin kinnitatakse agga sedda, et wilja warrandusjed kwiikide maggasite sees peawad kofku seatud koggukonna pärralt üllepea ollema.

§ 5.

Kui nüüd § 4 möda kofkuseatud koggukonna willi kwiik ühte maggasisse kofku pannakse ja kui siis luggu nõnda on, et kwiik kofku pandud willi sedda arru täis ei te, mis koggukonna hingete järrel üllepea seal peaks ollema, siis peawad need wallad, sedda kofkuseati, igga aasta wilja sissemaksma, kuni maggasis täis wilja-arru sees on. Agga siis tulleb ka arwata, palju iggaühhel wallal enne kofku seadmist olli rewisioni hingesid ja palju olli wilja maggasis; sest ni palju kui enne kofkuseadmist walla omma maggasi-arrust ärrapudus, ni palju agga peab igga wald pärrastki sure kogguwalla (koggukonna) maggasi külge wilja jure maksma.

Selle seadusse järrel ei olle neil waldadel, kellel siis jubba maggasi-arru täis olli, kui neid kogguwallaks ehk koggukonnaks kofku seati, mitte ennam tarwis, kofkupandud maggasisse wilja jure maksta.

§ 6.

Kes koggukondade maggasi-aitadest wilja laenuks wõtnud, selle ennese käest pärritakse selle wilja tasumist; agga kui temma isse kogguniste ei jõua tasjuda, siis peab kwiik koggukond sedda teggema. Sest kwiik koggukond ühheskoos wastab selle eest, et nimmetud laenu-willi ja ka aastased wilja maksud sawad maggasisse tasjutad. Agga koggukond ühheskoos ei wasta mitte mu, kui agga kahhe wiimse aasta maggasi wölgade eest. Maggasi wölgade eest, mis pittemast ajast korjatud peawad, kui wölgalad isse kogguniste ei jõua maksta, need koggukonna ammet-mehhed, kes neid wölgu jätnud sisse ajamata, omma warraga seisma. Wollimeeste kofgu, kui temmast süüd leitakse, et ta selge holetusfega maggasi-wilja laenuks annud, — ja ka üllewataja kohhus, kui se mitte järrel ei wata, et maggasi seadust wiete üllespetakse, — peawad nõnda, kui seadus on, selle eest wastama.

§ 7.

Wollimeeste kofgu wöib maggasi-aidast wilja laenuks wälja lubbada, agga peab siis need käsjud tähhele pannema, mis siin järrel tulleswad:

§ 8 ja 12 juurde

Kubermangu valitjuse kohta 5 April 1867 Nr 55.

Ülevaadata nõtkusel on luba, magatji aitari
ähe kõige läbi ülevaadata laske, kas ainult
üno inimine pruugib olla. —

a) Laenu-wilja seemne ja söma tarwis peab agga neile koggukonna-liikmetele antama, kellel sedda töeste tarwis lähhäb; ja mitte ennam kui just tarwis on; ja mitte muido, kui selle kaubaga, et nemmad selle laenu eest peawad kassu (intressid) maksma. Kui juur se kassu peab ollema, sedda kinnitab wollimeestekoggu, agga peale 6% (kuus protsenti saa pealt) se ei tohhi olla.

b) Maggasiist tulleb siis agga wilja wäljaanda, kui wollimeestekoggu selle ülle otsust teinud ja nimmetanud, kellele ja kui palju tulleb laenuks anda. Koggukonna tallitaja ja abbimehhed peawad täieste sedda otsust möda teggema.

c) Sedda wilja, mis kegi maggasiist laenanud, peab ta esimesse leikuse järrel ärratasuma; siis agga, kui se kogguni wöimalik ei näita ollema, wöib se wölg teise järrel tullesse leikuseni tassumata jada.

d) Kui koggukonna wallitus lubba annab, enne nimmetud tarwitussjeks wilja ärralaenata, siis peab ta ommeti tähhele pannema, et kolm werandiku maggasi-wilja warrandussjest peab terve ja putumata seisma. Kui ennam wilja tahhetakse maggasiist anda, siis peab koggukonna wollimeestekoggu selle tarwis üllewataja-kohtu läest isseärranis lubba palluma.

§ 8.

Üllewatajad-kohtud peawad igga aasta pärrast leikust maggasi-aidad läbbi watama, holega tähhele paunes, kas maggasi-seadusjed on täieste üllespetud.

Maggasi-wallitsejad on: koggukonna-tallitaja ehk koggukonna-abbimehhed ja isseärranis weel maggasi-mehhed. Nende wahhe on seadust möda se: Maggasi-mehhed wöttawad maggasi-wilja wastu ja annawad sedda wälja tallitaja- ehk abbimeeste käsku möda, kelle ka ülles annawad, et käsku on täidetud. Maggasi-mehhed wastawad selle eest agga, et maggasi-willi täis tulles ja et se üks hea willi on; — tallitaja ehk abbimehhed wastawad selle eest, et maggasi-wiljaga sedda tehakse, mis wollimeestekoggu arwab ja kinnitab.

§ 9.

Koggukonna tallitaja ja abbimehhed, nõndasammoti ka maggasi-mehhed tewad igga aasta wollimeestekoggulest seest arru, kuid a nad maggasi wallitsenud. — Makoggukonna-seadusse § 43 möda jääb se weel Tallurahwa-asjade kommissionide (seadusse-kohtude) hokes, üllewatajakohtule ja koggukonna-wallitussele kwi tarwilisjed juhatusjed ja käsud anda selle ülle; mis seadus maggasi-lahtiteggemisje jures peab ollema; kuid a wahhete wahhel maggasi-wilja wahhetada; kuid a sed a läbbi möeta; kuid a maggasi-wöllad ja aastased maksud ajada; kuid a maggasi-kirjad ja rehknungid walmistada; kuid a maggasi arru-kirjad üllewatajakohtu kätte wia ja kuid a weel muud toimetada, mis maggasi-wallitussest putub.

B. Koggu-konna-kassades ehk laekastest.

§ 10.

Igga koggu-konnal on omma kassa (laekas); selle sees seisab se warra, mis kõige koggu-konna pärralt on, kas selge rahha, ehk rahha-pabberid ehk wõlla-firjad.

Lisfa 1. Koggu-konna abbirahha (wata § 2, lisfa 1 ja 2) ja Ria- ja Tallinna-ma waeste laekad (Ria-ma tallurahwa-seadus aastast 1860, § 540; Gesti-ma tallur-seadus aastast 1856, § 608) seisawad kui isse jaud koggu-konna-kassa (laeka) külles ja nende wallitus ja ülle-watamine on üks ja sesamma.

Lisfa 2. Kus kohtu käsju peale wallad koggu-konnaks kofku seatakse (makoggu-seadus § 2), seal se jääb esste waldade omma ho-leks, omma leppimist möda arwata, kuid ja mis kaubaga walla-laekad ühheks koggu-konna-kassaks (laekaks) peawad kofku pandud sama. Kui nemmad issekestis leppides korda ei sa, siis teeb üllewataja kohhus neile sedda möda, kuid igga kord tarwis näitab, omma poolt otjust.

§ 11.

Koggu-konna-kassa (laeka) külgelangewad ja selle pärralt on:

a) Pärrandused, kus polle leida, kes seadusse järrel nende pärria olleks.

b) Kõik trahwi-rahhad, mis seadus ei käsfi majale maksta.

c) Kõik warra, mis keggi enne surma omma wiimse seadusse läbbi koggu-konnale jättab.

d) Need maksud, mis passide ja üllespiddamisse seddelite eest wõetakse, nagu 9. Juli k. p. 1863 kõigeförgemalt finnitatud passi-seadus õppetab

e) Üllepea weel kõik mu warra, mis koggu-konna ommaks saab.

§ 12.

Tallitaja ja abbimehhed wallitsewad koggu-konna-kassa (laeka) ülle nõnda, kuid wollimeeste-koggu otjussed juhhatawad; nemmad tewad igga aasta kassa-wallitussest wollimeeste-koggule arru ja wastawad kõige kahju eest, mis nemmad melega ehk holetusse läbbi kassale teinud. Peale sedda saab koggu-konna kassa igga aasta üllewataja-kohtu poolt läbbi katjutud (makoggu-seadus § 32.)

§ 13

Koggu-konna kassa (laekas) saab kindlas paigas kahhe luffu tagga petud. Wõtmed seisewad teine tallitaja ja teine ühhe koggu-konna abbi-mehhe käes. Rahha-warra, mis kassas (laekas) hoitakse, tulleb panna intressid kandma; sellepärrast sedda kas antakse rigi- ehk mu rent-kas-sadesse ja tulleb siis nende pilletid ikka koggu-konna nimme peale ülles-panna, -- ehk ostetakse sellega kronu-wekslid ehk omma ma kredit-kassa pabberid, mis aasta peale kassu kannawad.

Kubermangu valitfufe käsu 13 Septbr 1868. # 99.

Lüvimaa Kubermangu valitfufe poolt jaab
jooläbi kuulatud,

- 1, et need nimeta wallorahapaberid, nimepa-
liste rahapaberite wastu jaamad ümberwaketud,
kui se juuremba kuuluta jündida wõib. -
- 2, et need wallowuauudufes olewat, ehk eder-
päiti jelleus jaotawat pankairjal ehk muu nü-
jugufel paberid Kriiditkaasest, kui nemad mitte
nimelt wallo nime peale kirjutatud palo- wallo-
nimega äramärgitud peawat jaamov. -

§ 15 juurte raata Fäendus #19

§16 juurde Lisja

Tartu Kreiskohus ringkiri 30 Oktb 1867 A#3402 Hõmmisjõu
nõudmise peale Tallor. uojun 5 Oktb 1867 A#400.

Nõrutati naester tuleval ennegi need mõista, kelle mehed peale abielu jõe astumise pärast nõrutatakse on antud, ja on ennegi need walla poolt tarvilikul võrral ülespidada, — ent ka ennegi nii kaua kui nende mehed rasteenistuses on. — Tuleb üks nõrut oma teenistuses kodu tagasi jõe lõppel niifugune jundus ära. —

§16 juurde Lisja

Kubermangu walitjuse rõõn 24 Aprl. 1872 A#27.

„Waste nõrutati naester, kellel õigust on, walla poolt omale ülespidamise abi nõuda, on ennegi need arvata, kes wõrõndufeta on, ja kellel mitte oma jõe pärast jõe tulekut ei ole. —

§ 14.

Roggukonna kassa (laekas) prugitakse roggukonna tarwitusseks ehk ka seks, et roggukonna liikmetele, kel abbi tarwis, rahha laenatakse. Nisugguse laenu jures jääb wollimeeste roggule mõista, kas tulles intressid maksta wõi mitte. Egga kui wäljaandmiste jure kassa intressidest ei piisa, waid peab peakapitalist ka middagi wõetama; ja nõndasammuti kui kassa (laeka) peale tahhetakse wõlgu teha — siis peab peale wollimeeste-roggu lubbamist ka weel üllewataja kohtu käest lubba küsütama. On sealt lubba antud, üht rahha-summa ärraprükida, siis polle pärrast, kui sedda tarwitust mõda wäljaantakse, muud ennam tarwis, kui kasku wollimeeste-roggu poolt.

§ 15.

Mauroggukonna seadusse § 43 mõda jääb se weel tallurahwa-asjade kommissionide holets, üllewataja-kohtule ja roggukonna wallitjussele kwi tarwilised juhatusesed ja kaskjud andma selle ülle, kuido roggukonna-kassa (laeka) kirjad ja rehknungid walmistada ja kuido muud toimetada, mis selle kassa wallitjusse putub.

C. Kuido waeste ja haigete eest hoolt kanda, ja kuido holetumaid roggukonna liikmid tõle sundida.

§ 16.

Egga roggukonna kohhus on hoolt kanda waeste laste, leitud laste, waja-ealiste laste eest, kas weel ei suda tööd teha, ja ka kwiide omma liikmete eest, kes wannuse ehk haigusse pärrast isse ei wõi omma pead toita ja kellel polle wannematte egga laste polest nisuggusi suggulasfi, kelle kohhus ja kellel jõudu on, neid toita. Nõndasammuti peab roggukond omma haigete eest, kes waesed on, murret piddama, et sawad üllespidamist ja arstimist. Wimas on roggukonna kohhus, nende liikmete eest hoolt kanda, kes rummalad peast, ja neile paika murretseda, kus nende järrel walwatakse. Roggukonnal on õigus, kui se ülle temma jõu on, üllewataja-kohtu läbbi kubberneri käest otjust palluda, kas need rummalad roggukonna-liikmed saaksid, maksu eest ehk ilma maksuta, Pri-hospitalisse wõetud.

Lisja. Rekruti-naestele, kes waesed, ja waja-ealiste wõimatumate rekruti-lastele tulles roggukonna poolt peale korderit ja abju-kütti weel kõigewähhemast igga rekruti-naesele ku peale 7 karnitsat ruffid ja igga lapsese ku peale pool karnitsat ruffid anda. Peale sedda peab roggukonna-politsei selle eest hoolt kandma, et rekruti-lapsi ilma maksuta roggukonna-koli wõetakse ja et nende emmadele nende sowimist mõda ausad käemehhed seatakse.

§ 17.

Koggukonna = politsei pannes igga aasta neid waesid ja haigid koggukonna-liikmid kirja, kessel abbi tarwis on, ja nimmetab seal sedda möda, kuida nende luggu näitab ollema, palju abbi iggaühhel tullets anda. Sedda waestekirja antakse siis wollimeeste koggule läbbi wadata ja finnitada. Ugga kui pärrast tahhetakse abbi-andisi teistwisi jaggada, kui waestekirjas finnitatud on, siis tulles selle tarwis iggakord wollimeeste-koggu käest isseärranis lubba palluda.

§ 18.

Need asjad, mis siin käskudes § 16 koggukonnale peale pannakse, tarwitawad mõnda kullu. Selle kullu jure prugitakse kõigeennamiste need rahhad, mis siin nimmetatakse: waeste-laeka rahhad, kus neid on; nende made kassu, mis koggufond selle tarwis ostnust ehk rendinud; kõik, mis heast süddamest waeste heaks antakse; need kassud, mis laenuwilja pealt maggasisse korjatakse (wata § 7, täht a); need annid, mis wollimeeste-kogguust selle tarwis nimmetatud mehhed igga aasta pühhapäwal enne Mihkli-päwa (29. Septembriku p.) ülle koggukonna korjavad; wimaks se kõik, mis koggukonna-kassast (laekast) isseärranis selle tarwis antakse.

§ 19.

Kõik koggukonna liikmed, kes kül jõuawad tööd tehha, agga ommeti mitmel korral koggukonna käest piddid armu sama, nõndasnmmuti need, kes kahhe aasta sees ei olle täitnud, mis koggukonna-liikmete kohhus on, sawad koggukonna-politsei sundimisje alla pandud.

Koggukonna = politsei annab neid koggukonna = kohtu holeks ja se pannes neid omma nõu ja otsust möda kas mõnneks ajaks tenima, ehk ka koggukonnas wõi majal kronu = ehk koggukonna-tööd teggema, et tö palgaga need maksud, mis nad wõlgu jätnud, saaksid ärratasjutud.

D. Mis tulles tehha tullesahjude ja metsapõllemiste jures, külgehakkawa többede ja lojuste-haiguste jures ja ka siis, kui keddagi surruks arwatakse, kes ei olle täieste surrud.

§ 20.

Kõik need käskud, mis nisugguste asjade pärrast igga maa tallu-rahwa-seadusjes üllspannud on, jäwad omma wanna wigusse sisse sedda möda, kuida ue makoggukonna-seadussega ühte sünniwad.

Ria-losji pääl 29. August 1866.

Witse kubberneri assemel: wannem kubbernemangó kohtu nou mees

M. Zwingmann.

Wannem Sikertär H. v. Stein.

Hoolerandmise koypital on niijamajugune kui
kõigeid wallokapitalid'gi, ent §19 Tuhatus järele
1870 aastast (: Kub. Zeite #14) eralt kõiste naasja-
dest walitjeda, ning

- 1, et nende protfendit mitte kui kõiste
Kapitalide rendit wabretpidamata ära-
kulutatud wõivad saada, waid esiregi
põua aastatel hoolerandmises ja §18 järele
waeste jäuko äranulitada, lubatuse, ja
- 2, jeda senpool nimittud kuludest järele
jäänud raha jälle rendi peale panda,
kellejuures rahapaberite walimise kohta
antud wõjud tingimata tähele panda on.

Kuoron johtaja ja osastinjohtaja, ja nimitetty leijonien
kuberm. Zeit 1889 N:o 106 Pat. N:o III.

Faamomaano ul. Zub. Zeit 1889 N:o 1

Nötköryyden trahois Pat. Kubern. Zeit 1890 N:o 21.

Kubernerin hr. keuhkokuutiin N:o 1996 ja monipuolinen
päästä monipuolista jäsenteen ja koojoutumista
kommissari hr. eev. 27 keuhkokuutiin N:o 614. -

Lüüvimaa Kuberneeri herra näsk 14 Julij 1888 #7194
Kub. Zeit #129.

Konventi nõuendi protokolli, peawad
egähelelt juuresolejalt jaadikust allakirjutet
jaama. Kes jelle näsk prowt ei peawt olema,
wõib uusa arwamiis allakirjutata. Kui mõni
ei joowir allakirjutata, jir on jelle üle protokolli
tõhestata. -

Kubermangugi walitjuf, näsk 18 Novbr 1888 #7159
Kub. Zeit. #129. Zubz. #98.

Kui nõgukonnuar ühes nõgukonnuar
kõnnefulatut peawjwat jaama, jir jäd kor
iis egal wõllal uusi keal, ja wõiwat jaadikust
mitte kealt autu. -

Nõntajama Kuberneeri herra näsk
23 Aug. 1889 #5673. Sil tabentufel kor ritel-
konnu konventit, peal, wõllawõnematel -

Kuberneeri herra näsk 29 Aug. 1889 #5817 KZ101

Õppetajõ kõnu ja liiso raba
mangugi wõruff. -

Mõisarendiherrad ja walitjijate kealewiguff
Kub. Zeit 1889 #14

Konventi raha manguff ja ehituk kulude
jagamiis. -

Kubermangugi walitjuf, näsk #117. Kub.
Zeit. 112 - 1891 aastal ja #158. 1891 Kub. Zeit 138.

Kub. Walitj. näsk 3 Titt 1891 #7725 on keelotut
Konventi rahade ees wõiwituse wõruffentis wõtta.
Kub. Zeit. 1891 #138.